ЗАВТРА – ВИБОРИ 112-ти НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ

Влада – Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України №139 (889) ♦ Субота, 23 липня 1994 року ♦ Ціна договірна

Ми й самі інколи не помічаємо, що звикаємо до цивілізованих норм державного й громадського життя. Всенародно обирали першого Президента, тепер обрали другого.

Відбулася належна передача влади. Не шляхом таємних ігор геронтократів з політбюро, коли один старець очолює комісію по похованню попередника і вмощується в омріяному кріслі. Нема вже отих «кандидатів непорушного блоку» по одному на округ, немає отих «у виборах узяли участь 99,99 відсотка». Хто свідомий свого обов'язку, кому не байдуже — голосує й обирає. Хто не доріс — не йде на вибори. І то його клопіт.

Сьогодні всі демократично виборюють право на владу — і комуністи, і рухівці, і соціалісти, і всі інші. І вже за це треба дякувати долі.

Школа демократії — чи не найважча й найскладніша з усіх дисциплін державного життя. Ми всі в ній вчимося. Віддамо належне — першому Президентові нерідко вдавалося ставати й учителем у цій школі. Привчати поважати Закон.

Ще один з уроків цієї школи — ось він, на цьому знімку, який можна назвати: цивілізована передача влади.

Не будемо жалкувати за днями, які минули. Будемо раді-ти, що вони були. І сподіватися на краще. І побажаємо всього доброго двом Леонідам. Бо це означає побажати добра і всім нам.

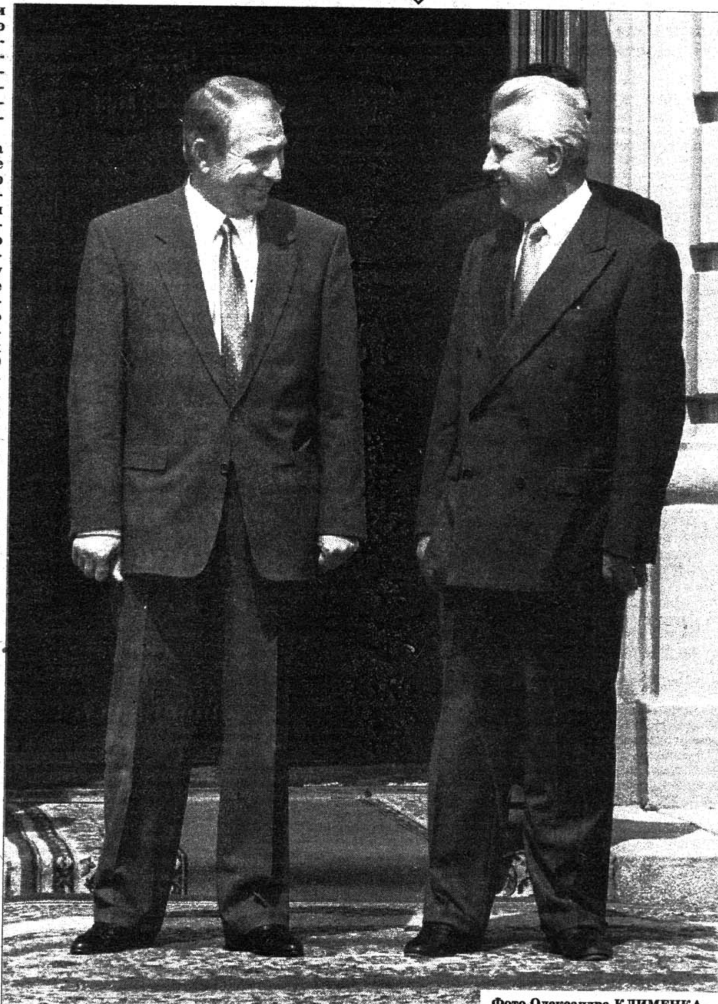

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Читайте в суботньому випуску

Наші першодруки

Євген УКРАЇНЕЦЬ

Освідчення

Я віддам ся тобі до останнього в пам'яті схову,
Щоб, тобою упившись, п'яніти-хмеліть.
Я кохаю тебе, українська моя рідна мово,
Босоніжко на стернях кривавих століть.
Я віддам ся тобі до останньої в жилах кровини,
До сльозини останньої в старчих очах,
Щоб не знати — не відати злої провини,
Коли б раптом вогонь твій священний зачах.
Я віддам ся тобі до останнього в голосі звуку
І сприйму як найвищу з усіх нагород,
Якщо пам'ять живитимеш внуку — правнуку,
Бо лиш так уцілє вкраїнський народ.

Парламентаріям слід діяти ширше

Минулого четверга Голова Верховної Ради Олександр Мороз прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Польща в Україні Єжі Козакевича на його прохання. Відбулася дружня розмова, в ході якої йшлося про нинішній стан українсько-польських відносин.

Нам треба тісніше співробітничати, сказав Мороз, адже проблеми у нас схожі, а подекуди й спільні, особливо в економіці. Сьогодні тенденції до зближення між нами відбиваються і в настроях як політиків, так і керівників виробництв. І це природно, адже тепер пробитися на західний ринок важко і українським, і польським товарам. Як вихід — слід розширити товарообіг та економічне співробітництво між нами. Цій справі мають приділити велику увагу й наші парламенти.

За останні три роки в галузі подальшого розвитку польсько-українського співробітництва досягнуто певних успіхів, заявив посол. Але, додав він, ми вважаємо, що є всі можливості, щоб ці процеси розвивалися успішніше. І одним з найважливіших напрямків такого співробітництва повинні стати міжпарламентські зв'язки.

Робоча поїздка

Президент України Леонід Кучма перебуває в Дніпропетровську. Це його перша робоча поїздка як Президента по регіонах України.

У Дніпропетровській області глава Української держави протягом дня відвідав ряд агрогосподарств.

Президент брав участь у святкуванні півстолітнього ювілею концерну «Південний машинобудівний завод» — одного з найбільших у світі ракетобудівних комплексів.

Розмова з банкірами

21 липня Голова Верховної Ради України Олександр Мороз прийняв голову Представництва Світового банку в Україні Даніеля Кауфмана.

У ході конкретної і конструктивної розмови відбувся обмін думками з широкого спектру питань фінансового та економічного співробітництва, поглиблення співпраці Національного банку України, Світового банку і Валютного фонду. Під час діалогу йшлося про конкретні умови, принципи і шляхи реалізації економічних програм співробітництва, цільового і ефективного використання міжнародних фондів сприяння економічним реформам в Україні.

Розмова пройшла у відвертій, діловій обстановці.

У бесіді взяв участь голова правління Національного банку України Віктор Ющенко.

Великий крок на шляху малої приватизації

Протягом червня у кількох містах України було приватизовано 845 підприємств роздрібної торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування. Про це повідомили з Міжнародної Фінансової Корпорації (МФК), експерти якої допомагають здійснювати малу приватизацію у Луганську, Запоріжжі, Черкасах, Ужгороді, Івано-Франківську та Хмельницькому. На їхню думку, завдяки постанові уряду про індексацію з 1 липня вартості майна державних підприємств його вартість зросте принаймні у 20 разів. Швидше за інші області приватизується Запорізька, де у червні змінили форму власності 476 підприємств.

За словами керівника малої приватизації в Україні, Росії і Білорусі МФК Роберти Фелдман, є всі передумови приватизувати більшість малих підприємств в Україні вже нинішнього року.

Флотом володіє колектив,

який висунув свого керівника кандидатом у народні депутати України

Кілька років тому, коли інші підприємства тільки примірялися до зміни форми власності, колектив «Укррічфлоту» повним ходом розпочав підготовку до акціонування. Економісти підприємства разом з науковцями опрацювали різні варіанти цієї справи і видали, як кажуть, на-гора справді грунтовні рекомендації.

І ось президент АСК «Укррічфлот» Микола Славов повідомив, що членами колективу і тими, хто близько стоїть до нього, викуплено 90 процентів акцій. Це означає, що основне майно — від причалів до суден — стає власністю акціонерів, в основному зі свого ж колективу.

— Найважливішої мети цього процесу досягнуто, — каже Микола Антонович, — кожен почувається на підприємстві не гостем, а господарем у власному домі. Люди працюють на совість.

Власники акцій уже одержали перші дивіденди — минулого року по 12 тисяч карбованців на акцію, нинішнього — по 25—30 тисяч.

Працівники акціонерної компанії висунули свого президента кандидатом у народні депутати України у Подільському виборчому окрузі № 13 м. Києва.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Указ Президента України Про Верховного Головнокомандуючого Збройними Силами України

У зв'язку з вступом на посаду Президента України та відповідно до пункту 2-1 статті 114-5 Конституції України та статті 5 Закону України «Про Збройні Сили України» з цього дня беру на себе обов'язки Верховного Головнокомандуючого Збройними Силами України.

Президент України Л. КУЧМА

м.Київ, 21 липня 1994 року

Життя Рад

Портфелі роздано

У Рівному відбувся «перший тур» сесії обласної Ради нового скликання. Головою обрано, як ми вже повідомляли, колишнього представника Президента в області Романа Василишина. Ну, а склад — то майже Ноїв ковчег: 9 рухівців, 2 члени УРП, по парі комуністів і соціалістів, решта 44 — нині позапартійні.

Портфелі були роздані без будь-яких ускладнень. На пропозицію нового голови Ради його заступником було обрано колишнього голову Ради Петра Прищепу.

На сесії було утворено і затверджено 9 постійних комісій обласної Ради, переважну більшість яких очолили позапартійні депутати.

Депутати голосують без запитань

Відбулося перше сесійне засідання новообраних депутатів Харківської облради. Серед них в основному директори великих промислових підприємств, керівники поважних комерційних структур, управлінці, юристи, науковці, одне слово — люди діла, авторитетні й знані на Харківщині.

Уже перші хвилини роботи сесії показали, що віднині «політичної тріскотні» у харківському Будинку Рад, напевне, не буде. Голова Ради Олександр Масельський, привітавши депутатів з початком роботи і представивши на їхній розсуд склад виконавчого комітету, коротку промову завершив так: займемося ділом, промисловим виробництвом, сільським господарством, а політику залишимо для політиків.

Депутати «без запитань» обрали заступника голови облради, затвердили виконком, розглянули питання про постійні депутатські комісії та ще ряд інших організаційних питань.

Подвійне крісло «Волі»

Усі, хто хоч трохи жив у селі, знають: для вирішення навіть найелементарніших проблем людині треба йти до голови колгоспу. Бо сільська Рада при своєму мізерному бюджеті нічим не зарадить. Хіба видасть довідку. Ото аби якось поєднати можливості колгоспу з обов'язками сільської Ради, жителі села Мізюринці Шумського району Тернопільської області вирішили об'єднати ці дві посади голови виконкому і голови правління сільгосппідприємства «Воля». У результаті виборів у це подвійне крісло селяни посадили Михайла Хом'яка. Двічі голова нині звалив на свої плечі не тільки жнивні клопоти, але й почав займатися соціальними проблемами. І каже, що подвійна ноша йому посильна.

У кулуарах

Два кроки вперед...

Верховна Рада тимчасово припинила усиновлення українських дітей іноземними громадянами і внесла зміни й доповнення до Кодексу «Про шлюб та сім'ю»

Олег ВІТОВИЧ, Жидачівський виборчий округ № 275, Львівська область.

— Цілком вмотивованою була пропозиція Комісії з прав людини про тимчасове зупинення процесу усиновлення. Ретельно вивчивши це питання, ми з'ясували цілий ряд фактів, що свідчать про зловживання в цій сфері. Більшість членів Комісії пропонувала розділити різні за значущістю проблеми — коли діти виїжджають за кордон на навчання чи лікування і коли вивозять цілком здорових дітей. Є всі підстави твердити, що в Україні є група чиновників з кількох міністерств, які, без перебільшення, займаються торгівлею живим товаром. З боку цих чиновників і чинився на Верховну Раду тиск. Хтось на цьому дуже серйозно гріє руки. На Заході усиновлення коштує від 30 до 50 тисяч доларів, в Україні офіційно — від 3 до 8 тисяч. Якщо взяти за факт, що більшості депутатів не зрозуміло, куди йде різниця щонайменше в 20 тисяч доларів, то активність у відстоюванні статус-кво цілого ряду осіб, погодься, дивна.

Постанова спрямована проти певних мафіозних кіл. Очевидно, друге читання відбудеться не раніше середини вересня. До того часу наша комісія матиме ретельно розроблену систему контролю, яка унеможливить зловживання. Чого ми, власне, й домагалися.

— Здається, це той рідкісний випадок, коли особисто ви можете бути задоволені рішенням Верховної Ради?

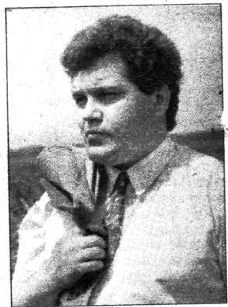
— Так. Як, утім, і днем попереднім, коли ВР дала згоду на позбавлення депутатського імунітету депутата Косенка. Під час передвиборчих баталій багато хто з депутатів проголошував необхідність безкомпромісної боротьби з мафією, але поки що реальних кроків у цьому напрямі зроблено дуже мало. Наступним має стати рішення щодо зловживань під час виборчої кампанії. Жоден винуватець ще не поніс покарання — ні член виборчої комісії, ні голова...

Володимир АЛЕКСЄЄВ, Індустріальний виборчий округ № 369, Харківська область, «Єдність».

— Верховній Раді треба було пройти між Сціллою і Харибдою: з одного боку, забезпечити можливість лікування дітей за кордоном, а з другого, зашкодити зловживанням, які можуть мати місце в разі недосконалого законодавства. Відправка на доопрацювання — це непоганий вихід. Бо дуже страшно, коли ми приймаємо закон, а потім починаємо дивитися, що ж з цього вийде. Я вважаю, що приймати закони методом послідовного тикання не можна.

Записала Людмила МИКИТЮК.

Повернення примхливої «королеви»

Коли віекопомне хрущовське гасло «Доженемо і переженемо Америку!» оволодівало масами, а сам автор його захоплено оглядав кукурудзяні лани фермерів Айови, майбутній голова спільного українсько-американського акціонерного товариства «Маїс Інк» Сергій ТЕРЕЩУК тільки народився. Згодом, вивчаючи в інституті нещасливу історію радянської «королеви», довідався, що кремлівський кукурудзовод мріяв засіяти качанистою простір від моря до моря і винести комуністичну економіку на світовий рівень. Палким бажанням Хрущова не судилося збутися, і після поразки на кукурудзяному фронті вітчизняні підкорювачі природи надового охолонули до «королеви полів». Тим більше, що доганяти Америку вже ніхто не силував — Союз почав імпортувати мільйонотонні партії фуражного зерна. І ось, через кілька десятиріч, уряд України оголосив, що нинішнього року на закупівлю зерна за кордоном не буде витрачено жодного долара...

— Сергію Миколайовичу, чи не означає це, що кукурудзою почнуть знову займатися — «всерйоз і надовго», адже без цієї культури годі мріяти про стабілізацію в аграрному питанні...

— Безперечно. Нині кожному керівникові-аграрію, котрий прагне добитися кормового балансу і взагалі міцної економіки свого господарства, це ясно, як Божий день. Однак повернення «королеви» відбувається без тиску згори і галасу знизу, як це було раніше. Тим більше без кавалерійських атак на генетику. Спокійна, цілеспрямована, поставлена на серйозну наукову основу робота з випробування і впровадження нових сортів та гібридів — тільки такий підхід дасть сьогодні результат.

— Це завдання і поставило перед собою товариство «Маїс»?

— З перших днів створення товариства, яке, до речі, об'єднало людей молодих і творчих, ми працюємо над впровадженням у виробництво сучасних технологій вирощування цієї культури.

— Тобто ви пропонуєте господарствам замість дідівських сортів і методів американські?

— Не зовсім так. Фірма співпрацює не лише з науковцями і виробниками кукурудзи США, а й з іншими лідерами у цій галузі. Зокрема зі швейцарською фірмою «СІВА». Скажу чесно, довести їй, всесвітньовідомому авторитетові аграрного світу, з яким прагнуть і шукають співробітництва кращі фірми східної Європи, серйозність наших намірів було нелегко. Тим більше, що тоді ми перебували у критичній ситуації: будівництво кукурудзокалібрувального заводу, в який вкладали кошти кілька підприємств, у тому числі і фірми «Зоря» Плютинського, було припинено на невизначений термін, і американці, постачальники устаткування, мали намір демонтувати його через брак фінансування... Ось чому «СІВА» довго до нас придивлялася і вивчала... Зате тепер ми маємо добрі результати спільної роботи і надійну перспективу. Під гібридами цієї фірми у нас зайняті кукурудзяні площі в найкращих господарствах області. Щойно швейцарська сторона проінспектувала їх і лишилася задоволеною їх станом.

— Отже, «Маїс» не збирається винаходити велосипед, а орієнтується на західні технології і гібриди, випробувані й визнані аграрним світом...

— І вітчизняні також. Було б просто нерозумно відмовитися від досягнень своїх селекціонерів. Адже вони є, і чималі. Відділ селекції й насінництва кукурудзи нашої фірми погодився очолити відомий науковець академік Володимир Моргун. Співпрацюють з нами також учені Уманського сільгоспінституту та Черкаської сільськогосподарської дослідної станції. Нинішнього року 52 господарства з області вирощують високоякісне гібридне насіння, у тому числі «Ювілейний-70», «Київський-271», «Тосс-235». Всього нашими гібридами засіяно в області понад 5 тисяч гектарів площ.

— «Маїс» продає гібридне насіння лише господарствам Черкащини?

— Ні. Нашими послугами користуються сільськогосподарські підприємства Полтавської, Харківської, Кіровоградської та інших областей. Географія зв'язків щороку розширюється, адже ми пропонуємо не лише висококласне насіння, а й повний комплекс захисту рослин від бур'янів, шкідників і хвороб. Головне, тепер ми досягнули повного замкнутого циклу у вирощуванні гібридів: сівба у стислі терміни і на найвищому агротехнічному рівні, захист рослин, збирання і переробка на власному заводі. Одержаний у нас посівний матеріал відповідає світовим зразкам. На кожному гектарі, засіяному насінням «Маїсу», гарантована прибавка у 20 центнерів — про це знають у всіх господарствах, котрі працюють з нами.

— А яка ваша найзаповітніша мрія?

— Дуже земна: вирощувати кукурудзу так, як це роблять американські фермери... Після того, як побачив на власні очі цю могутню аграрну індустрію, не можу спокійно спати... Адже ми теж можемо так працювати, а то й краще. Тільки були б для цього умови.

Розмову вела Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Григорій ОМЕЛЬЧЕНКО: «БОРОТЬБА БУДЕ ЖОРСТКОЮ»

Представляти голову Постійної Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією полковника Григорія Омельченка легко і водночас важко. Легко, бо багато що про цю людину можуть розповісти його гострі, часто сенсаційні, викривальні публікації в пресі, як-от: «Мафія внутрішніх справ», "Золоте дно», «Піраміда корупції», «Міністерство внутрішнього тиску» й інші.

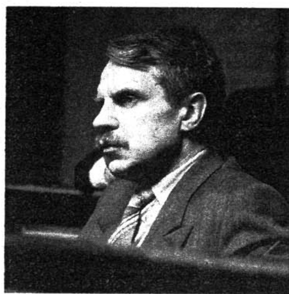
А важко тому, що ця особистість непересічна. У ньому навдивовиж поєднуються комунікабельність, легкість у спілкуванні (аж до сентиментальності — виступи неодмінно розпочинає з «Шановні співвітчизники», до однодумців часто звертається лагідно) і — залізна воля, непримиренність до людей нечесних, клятвопорушних, постійна готовність заради України ходити «лезом бритви».

Кілька років тому рядовий викладач Вищої школи міліції кинув виклик зашкарублій системі МВС. Але на відміну од багатьох таких самих сміливців не дав цій системі себе розтоптати. Як кажуть спортсмени, уміє тримати удар. І не лише в прямому розумінні цього слова (Омельченко — майстер спорту з рукопашного бою). Генерали МВС, які не минали нагоди привселюдно негативно охарактеризувати свого підлеглого, змушені були дати йому ангельську характеристику для роботи в СБУ — начальником відділу військової контррозвідки.

Науковець, кандидат юридичних наук, вільно володіє іспанською. Політик — стояв біля витоків Спілки офіцерів України й конспіративної офіцерської організації «Антимафія». Першу згодом очолював, хто очолює другу — не зізнається.

Недавній кандидат у Президенти України Володимир Лановий назвав його ім'я серед тих, кого хотів би бачити у своєму уряді. Втім, можна взяти й вище. Певен, якщо криміногенна ситуація у суспільстві й надалі гіршатиме, то, як засвідчили президентські вибори у Білорусі, у Григорія Омельченка будуть всі шанси стати третім Президентом України. Хоча сам він запевняє, що до цього не прагне.

Хто є хто

— Григорію Омеляновичу, корумпованість, мафіозація нашого суспільства сягнули таких розмірів, що боротися з цими явищами навіть у складі такої могутньої державної структури як Служба безпеки малоефективно. Потрібні кардинальні політичні, законодавчі кроки. Ви прийшли до Верховної Ради такі кроки ступити?

— Іншого виходу просто немає. Ось чому до Верховної Ради балотувався і став її депутатом і мій колишній заступник підполковник СБУ Анатолій Єрмак. Тепер передвиборну боротьбу ведуть ще чотири працівники СБУ з підрозділів по боротьбі з корупцією й організованою злочинністю. У тому числі мій підлеглий підполковник Микола Петренко балотується по Гайворонському виборчому округу (Кіровоградська область). Це той самий Петренко, з яким ми торік зірвали аферу продажу за безцінь за межі України двох винищувачів «Міг-25 РБ».

У мене на батьківщині — на Полтавщині — також балотуються офіцери: у Кобеляцькому окрузі Анатолій Кулаков, у Хорольському — Олександр Христенко, у Лубенському — Микола Карнаух, капітан третього рангу Микола Гук на Миргородщині. Користуючись з нагоди, я прошу виборців, особливо своїх земляків, підтримати на виборах цих непідкупних, незламних, чесних людей.

— До речі, до вашої комісії виявило бажання потрапити чимало чесних людей — кандидатів у народні депутати, зокрема по Центральному виборчому округу № 22 Києва, колишній в'язень сумління Леонід Сапа, якого всі ми добре знаємо. І це зайве свідчить, що ви й ваші одноумці взяли, як модно нині казати, «круто». Скажімо, замахнулися на депутатську недоторканність, заради якої дехто й рвався до Верховної Ради, щоб уникнути відповідальності за скоєне.

— Вважаю за велику нашу перемогу те, що вдалося відстояти створення самостійної постійної парламентської комісії з боротьби з корупцією й організованою злочинністю.

Ми домоглися також створення тимчасової депутатської комісії з контролю (й сприяння) розслідуванню у справі «Украгротехсервісу», пов'язаної з замахом на народного депутата Бортника. Зокрема, проведення господарсько-фінансової ревізії цього державного концерну та комерційних і державних фінансово-банківських структур, з якими він мав ділові контакти.

Комісія підтримала мою пропозицію створити парламентську слідчу комісію у справі концерну «Бласко», і в цьому плані чимало зроблено.

Ми, група офіцерів-депутатів, звернулися до співвітчизників, виборців, народних депутатів з проханням підтримати нас і відмінити депутатську недоторканність. Відповідне звернення опубліковано в пресі. Нас підписами підтримали більш як 50 депутатів Верховної Ради, представники різних політичних поглядів, майже повним складом — депутатська група «Реформи».

Як свідчить статистика Генеральної прокуратури, тільки у 1992—1993 роках сесії Рад різних рівнів не дали згоди на притягнення до кримінальної відповідальності 333 депутатів, а починаючи з 1990 року — більш як 500 таких осіб не постали перед судом. Кому, скажіть, який чесній людині потрібна така феодальна недоторканність?

— Як на мене, своєрідну локальну парламентську революцію здійснив ваш попередник на посту голови комісії Віктор Слєсаренко. Незважаючи на могутній лобізм, а часто й відвертий саботаж, він з однодумцями таки домігся створення самостійної депутатської комісії з боротьби з організованою злочинністю, розробили й домоглися прийняття Закону «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю». Але довести усе це до логічного завершення їм не дали. Чи вдасться вам піти далі? На що і на кого розраховуєте? Які надії у цьому плані покладаєте на нового Президента України Леоніда Кучму?

— Ми домоглися, щоб законопроект про боротьбу з корупцією, який готувала комісія Кондратьєва й «вела» до другого читання, передали нашій комісії. Його треба концептуально переробляти. Після ознайомлення з цим законопроектом складається враження, що його готували для «галочки», або ж на чиєсь соціальне замовлення, але аж ніяк не для реальної боротьби з корупцією.

Розраховую на розуміння більшості парламентаріїв. Адже наріжним каменем їхніх передвиборних програм було питання про декриміналізацію суспільства, наведення правопорядку.

Нехай після деяких заминок, але дав парламент і згоді на притягнення до кримінальної відповідальності депутата Чутівської райради Полтавської області, начальника райвідділу міліції полковника Костенка («за» — 203, «проти» — 44). Знаєте, для мене розгляд цього питання на сесії був своєрідним лакмусовим папірцем — готова чи ні наша Верховна Рада дати кожному по заслузі, закласти принцип розподілу влад на законодавчу, виконавчу й судову.

Особливі надії — на членів моєї комісії, для яких закон — святе. Не можу не сказати окреме слово про секретаря комісії Галину Старовойтову — юриста найвищого професіоналізму, чесну, принципову, мужню людину. Я вдячний долі, що шле мені до комісії таких людей.

У нас є задум створити спеціальні підрозділи для боротьби з корупцією і службовими зловживаннями у вищих ешелонах влади. За аналогією американських чи італійських спецпідрозділів. Протягом двох років італійські колеги, з якими я, до речі, конспіративно зустрічався, провели операцію «Чисті руки» й торік восени поклали на стіл Президенту країни незаперечні докази про причетність до корупції, мафії 140 членів парламенту й уряду. Президент змушений був звертатися до народу, парламент було розпущено, а кримінальні справи на отих 140 осіб передано до Верховного суду. Оце державний рівень боротьби з корупцією й організованою злочинністю!

А в Україні ще й досі не створено передбачених законом спецпідрозділів СБУ для боротьби з організованою злочинністю, колишнє керівництво держави цієї структури не затвердило, не виділило ні приміщення, ні коштів на матеріально-технічне забезпечення.

Закон «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» фактично зведено нанівець.

Я сподіваюся, що тепер, коли Президентом країни став Леонід Кучма, нам вдасться об'єднати зусилля законодавчої й виконавчої влад і розпочати реальне очищення владних структур від корумпованих службових осіб. Наше кредо: у політиці можуть бути компроміси, а у сфері боротьби з корупцією, мафією — ні, бо це означатиме або моральну співучасть у скоєнні злочинів, або ж моральне зрадництво. Якщо Леонід Данилович, позиція якого особливо проявилась у так званій «нафтовій справі», підтримає цього ж принципу, то, гадаю, у цій жорсткій боротьбі ми зможемо вистояти.

А те, що ця боротьба буде жорстка, сумнівів немає. Уже сьогодні, розслідуючи справу «Бласко», справу замаху на народного депутата В. Бортника й інші, які переплітаються, ми змушені були вимагати взяти під пильну охорону членів оперативно-слідчих груп, першого заступника Генерального прокурора Олега Литвака, заступника Голови СБУ — начальника Головного управління з боротьби з корупцією Володимира Радченка, вивезти з Києва їхні сім'ї...

— Даруйте, а вашу сім'ю хіба не треба вивозити? Знаю, що вам останнім часом усіляко погрожують...

— Правильно підмітили...

— Одне діло — прийняти гарні закони про боротьбу із злочинністю, інше — хто їх втілюватиме в життя. Перед початком роботи нинішньої Верховної Ради в одному з інтерв'ю ви сказали, що Міністерство внутрішніх справ — це півмільйонний страшний монстр, чие, цитую, керівництво різних рівнів погрязло у зловживаннях. Отримавши як голова парламентської комісії ще ширшу інформацію, чи не змінили ви своєї оцінки?

— Я пропрацював у системі МВС з 1976 по 1992 роки, отож знаю її добре і абсолютно переконаний, що її треба реформувати докорінно. Замисліться, чи потрібна в цій системі паспортна служба, ВВіР, служба виконання покарань, пожежна, державтоінспекція. У мене складається враження, що ще трохи, і наша держава перетворилася б у міліцейсько-поліцейську, на зразок деяких латиноамериканських. Як на мене, треба на відсотків шістдесят скоротити управлінський апарат цього відомства, змінити його керівництво, колегію. Я вже чимало писав про зловживання колишнього першого заступника міністра Корнійчука і його наступника на цьому посту генерала Недригайла.

Де, в якій країні таке можливе?

Після того, як з ініціативи Недригайла було розігнано спецгрупу ДАІ Хетманчика, що займалася виявленням викрадених за кордоном автомобілів, керівники німецької поліції відмовилися підписати з нами договір про співпрацю, який уже був готовий до підписання. Україні завдано міжнародного, політичного збитку. І все це з керівництва МВС — як з гуся вода.

— До речі, Григорію Омеляновичу, ця історія, про яку ви і «Голос України» писали не раз, має ганебне продовження. МВС не повертає законним закордонним власникам не лише затримані іномарки, а й комплекти документів, які ті з цією метою надали йому. Відповідь міліцейського відомства просто знущальна, мовляв, звертайтесь до того чиновника, якому ви здавали документи. А чиновника того МВС спровадило геть...

— Уже є домовленість, що після зміни керівництва МВС буде підписано договори про співпрацю з органами внутрішніх справ Німеччини, Бельгії, Австрії, деяких інших країн. Тоді боротьбу з міжнародними злочинними угрупованнями, в тому числі й автозлодійськими, буде поставлено на міжнародний рівень. І якщо іномарка крадена (а ми маємо інформацію, що 2/3 автомобілів, які надходять в країни СНД з Західної Європи, крадені), то її буде повернуто законному власнику, незалежно від того, яка висока службова особа нею кермує в Україні.

А в конкретному випадку я, як голова постійної парламентської комісії, користуючись з нагоди, через газету офіційно прошу повернути представникові німецької сторони всі ті документи, які він надав МВС. Бо мені менш за все хочеться ще одного міжнародного скандалу. Як бачите, сьогодні і так є чим займатися.

Розмову вів Анатолій БЕНЬ.

Юрист — не голка. Але відшукати його теж важко

Пішов другий рік, як у Київському державному економічному університеті готують юристів для забезпечення ринкових перетворень в економіці держави.

Наш співбесідник — завідувач кафедри правознавства КДЕУ, доктор юридичних наук, професор, академік Академії інженерних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, автор більш як 100 друкованих праць Віталій ОПРИШКО.

— Віталіє Федоровичу, знаю, що ви поклали чимало зусиль, щоб попри немалий опір нашої освітянської системи втілити в життя вашу ідею — запровадити в КДЕУ навчання за новою для нього спеціальністю «Правознавство». Скажіть, що спонукало до виникнення цієї ідеї і чому ви взялися за її втілення?

— Поштовхом для виникнення цієї ідеї став процес побудови самостійної, правової держави в Україні. Нашій державі вкрай потрібні професійні юристи. Існуюча раніше система підготовки юристів була загалом спрямована на підготовку спеціалістів для правоохоронних органів. А оновлення ринкової економіки в Україні потребує здебільшого юристів-господарників з багажем економічних знань.

— Мабуть, зараз саме таких спеціалістів і не вистачає нашій Верховній Раді?

— Саме так. Чи можна говорити про ефективну законотворчу діяльність Верховної Ради, а це її основне призначення, коли кількість юристів у складі нашого парламенту вкрай обмежена. Сьогодні серед депутатів їх трохи більш як 20 — менш ніж 10 відсотків, в той час, коли у законодавчих органах зарубіжних розвинених країн їх переважна більшість.

— Займаючи на громадських засадах посади президента Української асоціації викладачів права, яку, до речі, ви теж створили, члена науково-консультативної ради Генеральної прокуратури України, члена ради Спілки юристів України, ви проводите активну діяльність, спрямовану на те, щоб в Україні панував Закон, і в першу чергу — через підвищення рівня правової культури, виховання поваги до законів. Чи є відкриття спеціальності «Правознавство» в КДЕУ одним з кроків до виховання поваги до закону та формування правової держави в Україні?

— Безумовно, так. Але ніяке створення юридичних спеціальностей, проведення правоосвітньої роботи не виховує поваги до Закону, якщо Закон не служитиме людям, не захищатиме їх. Про який авторитет законодавства може йти мова, коли в державі приймали, наприклад, акти, відповідно до яких десятки років стягувався податок на бездітність, малосімейність із подружжя, яке щойно вступило до шлюбу. Навіть сучасний розвиток біотехнології не дозволяє в такий термін подружжю мати дітей. Таких прикладів дуже багато. Підготовка якісних законів не терпить дилетантства, тут потрібні не тільки досвід, політична мудрість, а й фахові знання.

Законодавство не може бути авторитетним у суспільстві, окремої людини, якщо воно суперечить їхнім інтересам, ущемлює законні права, не відповідає здоровому глуздові. Закон має не заважати, а допомагати людям жити, і жити добре, заможно й щасливо.

— Віталіє Федоровичу, а чому б не готувати юристів, як і раніше, у юридичних вузах чи факультетах?

— Поміркуємо разом. Перше. Як я вже зазначав, систему, що існувала раніше, здебільше було орієнтовано на підготовку юристів з нахилом до роботи в органах охорони правопорядку. Друге. Єдина, як то кажуть, командно-адміністративна система розв'язувала всі питання, не повною мірою використовуючи можливості судового захисту, рішення спорів і таке інше. Сьогодні, навпаки, люди пішли до судів. Наші суди «завалені» справами, більшість яких, хотів би це зазначити, — цивільні. А підготовка юристів для правоохоронних органів має ухил до спеціалізації з кримінального законодавства. І останнє, зараз держава відчуває нестачу юристів взагалі. В Україні на 10 тисяч населення працює лише один юрист, що в середньому в 4 рази менше, ніж в інших країнах, у США, наприклад, щороку одержують вищу юридичну освіту 45 тисяч юнаків і дівчат, у нас — 2—3 тисячі, що приблизно зберігає вказану пропорцію. Навіть у юридичних консультаціях міст і селищ України недостає близько 2 тисяч юристів.

— Дякую за бесіду. Сподіваємося, що ваші випускники знайдуть своє місце в житті і славитимуть ваш вуз своїми професійними знаннями. Бажаю успіхів.

Бесіду вів Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК, «Голос України»

Хай переможе діло

«Перемога на виборах — це загальний успіх усіх лівих сил, усіх верств трудящих. Але справжнім успіхом її можна буде назвати лише тоді, коли люди стануть жити краще, припиниться загальна криза», — заявив на першій своїй прес-конференції в ролі голови Луганської обласної Ради народних депутатів Петро Купін, єдиний комуніст на такій посаді в Україні.

Новий голова формуватиме виконком Ради як зовсім нову структуру — мобільну, працездатну, висококваліфіковану. До його складу заплановано ввести представників найвпливовіших партій, керівників великих підприємств і організацій. Кожен керівник підрозділу виконкому щотижня звітуватиме про зроблене. «Коли результатів не буде видно, з ним вестимо іншу розмову», — підкреслив П. Купін.

Луганськ.

Олександр ПІЛАТ, «Голос України»

Місцями відпочинку Сталіна, Хрущова, Брежнєва

Їх організувала ялтинська фірма «Паломник». Усього за 350 тисяч карбованців можна оглянути Юсуповський палац в Кореїзі і державну дачу № 1 в Нижній Ореанді, дізнатися про подробиці літнього побуту вождів, сфотографуватися в їх апартаментах. Екскурсії мають величезний успіх. Багато відпочивальників у Криму просять відкрити і дачу Горбачова в Форосі «Зоря» — для повноти вражень.

Крим.

«Такої суми я ще не губив...»

Управлінням СБ України по Запорізькій області порушено кримінальну справу проти громадянина Росії Б. за спробу незаконно вивезти через митний кордон з України в Росію 140 тисяч доларів. Під час проходження митного контролю в Запорізькому аеропорту він приховав долари в ручній кладі і не вказав у митній декларації про наявність валюти. Коли ж під час огляду їх виявили, Б. тільки й мовив: «Так, мужики, такої суми я ще не губив». Затриманий — мешканець Москви, де очолює одне з акціонерних товариств. До Запоріжжя приїздив у справах. Йому висунуто звинувачення у спробі контрабанди. По арешті він заявив: «Тепер я зрозумів, що треба поважати закони і кордон України».

Подія-Іпринда.

Наталія ЯРЕМЕНКО

НАВІТЬ СФІНКСА ДО СЛІЗ ДОВЕДУТЬ

Днями відбулася прес-конференція організаторів «Аїда-шоу в Києві». Продюсер проекту Олександр М.Жибрег зробив останнє звернення до засобів масової інформації про те, що шоу припиняє свою рекламну кампанію, так і не отримавши обіцяної підтримки міської адміністрації. Він запропонував вазі журналістів ряд документів, зокрема листи, адресовані вищим керівним органам з проханням посприяти проведенню грандіозного шоу в Києві. На жаль, ці листи більш як півроку залишалися без відповіді. Але дозволу міська адміністрація так і не дала, мотивуючи відмову то наступними виборами, то відсутністю у організаторів необхідних документів, які і без того переповнили б товсті папки бюрократичних перевірок. Ставилися під сумніви участь у оперному спектаклі зірок світової популярності, репутація компанії, котра фінансує шоу і котра, до речі, має рахунок у швейцарському банку. Здавалося б, аргументів для непідписання документів більш ніж достатньо, але реальної причини для заборони проведення шоу, яке полонило серця майже всього світу, — жодної.

Варто нагадати, що частину коштів від проведення акції було заплановано передати через Фонд Довіри при ООН для дітей Чорнобиля, а також на закупівлю ліків для лікарень Києва і Житомира. З цією метою вже перераховано 200 тисяч доларів.

Шкода, але доводиться констатувати, що самі організатори були змушені відмовитися від проведення у Києві цього чудового шоу, яке стало відоме у всьому світі. Відомий київський бізнесмен С. Юфа в свою чергу заявив, що щасливцям, які придбали квитки, будуть повернені гроші. О.Жибрег висловив надію, що коли вдасться досягти згоди у розв'язанні організаційних та інших питань з іншою адміністрацією, то шоу буде проведено в одному з приморських міст України, жителі якого, будемо сподіватися, потішать Сфінкса своєю гостинністю.

Організатори висловили вдячність спонсорам і всім тим, хто сприяв підготовці шоу та реклами.

Наталія ЗІНЕЦЬ, «Інтерфакс-Україна»

Курс долара в Україні може зрости до серпня

до 60000 карбованців, вважають у фірмі «Денді»

Курс долара США у готівковому обігу до середини серпня сягне межі 55000—60000 карбованців, вважає начальник валютного відділу фірми «Денді» Євген Котряга.

Він пов'язує майбутнє падіння курсу карбованця із збільшенням грошової маси в готівковому обігу у зв'язку з емісією Національного банку України, у тому числі виділенням кредитних коштів для потреб сільського господарства.

На думку Є.Котряги, 1 трлн. карбованців, перерахованих у середині липня через агропромисловий банк «Україна», вже у серпні вплине на готівковий ринок. Курси інших іноземних валют перераховуватимуться щодо долара США.

Зниження курсу долара США напередодні президентських виборів до 41000 крб. Є. Котряга пов'язує з різким обмеженням карбованцевої маси в обігу готівки. На його думку, явно зацікавлені політичні сили хотіли продемонструвати відносну стабілізацію карбованця.

Є. Котряга в інтерв'ю інформаційному агентству «Інтерфакс-Україна» сказав, що офіційний курс карбованця відносно долара США та інших іноземних валют, а також курс валютних аукціонів Нацбанку України практично ніяк не впливає на курси, які встановлюються на готівковому обмінному ринку.

На думку Євгена Котряги, на курс готівкового ринку впливають такі фактори, як попит на дану валюту, що тісно пов'язане з обсягом грошової маси, яка перебуває в обігу, у тому числі — готівковому. Що у свою чергу залежить від грошово-кредитної політики НБУ.

Також впливають чинні митні правила. «Сьогодні українські банки не працюють з російськими рублями», — говорить Є. Котряга.

ЦБ Росії прийняв постанову, яка забороняє поповнювати кореспондентські рахунки готівкою, у зв'язку з чим українські банки не мають можливості вивезти російські рублі до Росії й поповнити корраxунок. Це обмежує попит на російський рубль тільки сферою готівкового обігу.

Оскільки багато росіян прибувають до України за продуктами харчування, спостерігається великий приплив до України рублевої маси, що також працює на зниження курсу російського рубля.

Фірма «Денді» є лідером у сфері послуг з обміну готівки валют в Україні. Нині фірма відкрила 200 обмінних пунктів, в яких працюють близько 500 чоловік.

У Києві «Денді» має 100 обмінних пунктів, що становить близько 35 відсотків ринку. Обіг валют у Києві становить близько 1 млн. доларів на день. В обмінних операціях долар США займає близько 60 відсотків, російський рубль — близько 30, німецька марка та інші валюти — близько 10.

У Києві обмінні пункти обслуговують близько 10 тисяч клієнтів на день. При цьому можливий прямий обмін 11 іноземних валют через крос-курси, які щодня встановлюються на основі курсів московської валютної біржі.

Обмінні пункти «Денді» працюють у Харкові, Одесі, Херсоні, Тернополі, у стані реєстрації філіали в Чернігові, Львові, Луганську й Миколаєві. До кінця року фірма має намір охопити більше 25 великих міст України і створити мережу з більш як 1000 обмінних пунктів.

«Денді» як товариство з обмеженою відповідальністю було зареєстроване у грудні 1990 року. Нині концерн «Денді» об'єднує 28 фірм, що працюють переважно у сфері надання послуг: це — автозаправні станції, торгівля меблями, виробництво продуктів та їх реалізація, будівельні послуги, послуги охорони, обмін валют тощо. Загальна кількість робочих місць — 2,5 тисячі.

Репліка

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

«Розщедрився» чоловік,

або Як принизили в Луцьку журналістів

На другий день проведення в Луцьку міжнародного фестивалю «Поліське літо з фольклором» у Будинку Рад було заплановано зустріч керівників області й міста з представниками фольклорних колективів, які приїхали на Волинь з багатьох країн світу. На зустріч запросили і журналістів місцевих газет та телебачення. Звісно, не обминули і власного кореспондента «Голосу України» у Волинській області. У залі, де очікували на зустріч, столи були святково сервіровані. Вода, печиво, цукерки, чашечки для кави... Щоправда, журналістам, які зайшли сюди перші, показали на місце... біля стіни, подалі від сервірованих столів.

Через сорок хвилин після заздалегідь названого часу початку зустрічі до залу ввійшли керівники області й міста, а також гості. Почалися взаємні теплі вітання, побажання добра, миру і злагоди, відбувся обмін сувенірами... Керівники й гості пили «фанту», в залі пахло кавою, цукерками... І тут один з відповідальних працівників облвиконкому, нарешті, виявив "джентльменство": взяв із сервірованих столів кілька цукерок у гарних обгортках і роздав їх... жінкам-журналістам, які сиділи біля стінки. Одне слово, «розщедрився» чоловік. А ще хтось налив у фужер води. І теж подав...

Ніяково і гірко стало від того — навіщо так принижувати журналістів?! Навіть колишні партійні бонзи такого не робили. Ми, звичайно, небагаті люди, але, даруйте, милостині не просимо. На склянку води чи чашечку кави грошей у нас, слава Богу, ще вистачає. А якщо вже запросили журналістів, то зробіть так, щоб було по-людськи.

Лідія ТИТАРЕНКО, «Голос України»

Багачі залишилися невідомими

У Черкасах відбувся черговий аукціон, проведений Фондом комунального майна. Два продовольчих магазини і кіоск на Центральному колгоспному ринку купили особи, котрі побажали залишитися невідомими городянам. Визначилася тенденція: об'єкти, що підлягають приватизації, купують у власність не трудові колективи, як це було на початку процесу роздержавлення, а багаті люди. Вартість продажних з аукціону магазинів — від 80 до 300 мільйонів карбованців.

Черкаси.

Сергій МЕЛЬНИЧУК, «Голос України»

Не позичене, а власне

Абсурдне, здавалося б, запитання: чи може людина красти у самого себе? Там, де «все вокруг колхозное и все вокруг мое», — скільки завгодно. Але красти у самого себе немає сенсу.

Ось і приклад. Трудові колективи, котрі «викупилися», працюють набагато ефективніше, ніж ті, хто тримається за старе. Взяти хоча б акціонерне товариство закритого типу — рівненську фірму «Одяг». Колишні орендарі стали нині власниками і, незважаючи на жорстоку економічну кризу, працюють досить успішно. Ось цифри. Минулого року поставки товарів усіх груп торговельним підприємствам області і місту Рівне зросли майже в десять разів у порівнянні з роком позаминулим, а роздрібний товарообіг магазину «Готовий одяг» — майже у 20 разів. Зросли прибутки, що дало можливість збільшити власні обігові кошти. За рішенням загальних зборів залишена в обігу й та частина прибутку, що мала виплачуватись як дивіденди за 1993 рік. Сьогодні підприємство працює без банківських позичок. Збільшення прибутків дало змогу значно зміцнити матеріально - технічну базу: завершено реконструкцію «Будинку одягу», добудовано їдальню, кондитерський цех, придбано різного обладнання більш як на 100 мільйонів карбованців.

Фірма має добрі відносини з основними постачальниками одягу в Україні, а значить — має й достатньо одягу вітчизняного виробництва.У трьох валютних відділах представлені товари 18 іноземних фірм.

Власник є власник. Це не те, що колись: директор без дозволу «згори» не мав права придбати й зайвого олівця. Власник розпоряджається своїми коштами сам — скільки на розширення виробництва, скільки на заробітну плату, скільки на благодійні цілі, скільки на соціальні потреби колективу... Фірма, наприклад, виділяє значні кошти на відпочинок й оздоровлення дітей, оплату харчування працівникам, допомогу пенсіонерам, малооплачуваним категоріям населення.

Рівненська область.

Володимир ДУПАК, «Голос України»

Чотири журавлі

Майже 30 років тому на північно-східній околиці обласного центру, по вулиці Леваневського, що веде до аеропорту, було встановлене гранітну плиту з написом: «В этой могиле покоятся 4940 советских бойцов и командиров, замученных фашистами в лагерных душегубках 1941—1943 гг. Вечная память вам, дорогие отцы и братья».

З ініціативи обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури нарешті розпочали роботи з реставрації цього братського поховання. Архітектор і скульптор Петро Чаговець запропонував проект меморіалу. В його композиції — два гранітні куби. На одному викарбувано скорботне обличчя жінки, а на другому — цифра «4940» з коротким описом трагічних подій. У центрі меморіалу — 12-метровий пілон із неіржавіючої сталі, з чотирма журавлями нагорі, які знімаються у височінь.

— На превеликий жаль, — констатує Михайло Сидоренко, заступник голови обласної ради Товариства охорони пам'яток історії та культури, — коштів, що їх виділили міськвиконком і Шевченківський райвиконком, металургійний комбінат «Запоріжсталь», виробничі об'єднання «АвтоЗАЗ», «Дніпроенерго», «Вторчормет» та інші, не вистачає на завершення будівництва меморіалу. Ми змушені були ще раз звернутися до запорізьких підприємств, комерційних структур, банків з проханням підтримати благородну справу Товариства.

Запорізька область.

Сьогодні «Яблуко» ставить дуже серйозну проблему, що деякою мірою вирізнить його зі звичних суботньо-розважальних випусків. Але коли на фруктовий сад нападають шкідники, «Яблукові» це небайдуже.

На третьому році існування раптом з'ясувалося, що держава зовсім не захищена від численних організацій, фірм, просто окремих осіб, що їдуть до України, як до печери Алі-Баби. Сказав чарівне слово: «Я вам допоможу» — і вхід відкрито. В результаті легковірні вітчизняні фірми розплачуються банкрутством, інститути і КБ — відпливом розумового потенціалу, державні підприємства — втратою авторитету. А коли під входом до печери проголошують інше заклинання: «Господь Бог»? Чим розплачуватиметься Україна, якщо дозволити, щоб її постатеїзм лікували ідеями протестантизму, окремих культів тощо? Якщо не зважати, що ці ідеї, потрапляючи до державних шкіл, витісняють державну програму освіти. Громадянином якої, наприклад, країни виросте вихованець «Школи майбутнього» (методика США), якщо він не вивчатиме ні історії України, ні географії, бо англійською мовою (а саме нею провадиться навчання) підручників з цих предметів просто немає. Духовність і зловживання, віра в Бога і в безкарність за порушення законів України... Де пролягає межа? Спробуймо відповісти на ці запитання у двох статтях, присвячених іноземним організаціям, які знайшли собі притулок на території України. Пропонуємо аргументи «ЗА» і «ПРОТИ».

Наталя РІЗНИК

У КОКА-КОЛИ СМАК БОЖЕСТВЕННИЙ?

«Хоч би куди я приїжджав, кока-кола — вже там. Кока-кола в усьому світі однакова, і «Школа майбутнього» — однакова в усьому світі», — своєрідне порівняння, якщо зважити, що належить воно пропагандистові Акселерованої християнської освіти, засновнику школи Дональдові Ховарду. Цей рух виник 1970 року в одній з приватних шкіл Далласа штату Техас. Сьогодні — поширений майже у 100 країнах світу. Але нюанс — переважно в тих, що розвиваються. За свідченням Європейської асоціації керівників шкіл, у Західній Європі є тільки одна така школа — берлінська. У ній навчаються діти іммігрантів. Чому? Бо організація категорично відмовляється пристосувати свою програму до національних систем освіти. А в розвинених країнах добре розуміють роль державної освіти у формуванні своїх громадян. У той самий час у Росії, де «Школа майбутнього» зареєстрована з 1970 р., вже є 150 таких шкіл. В Україні, де «Школу» взагалі не зареєстровано, — 20.

І ось на початку цього року Міністерство освіти України почало бити на сполох. Спочатку спільно з Радою у справах релігії при Кабінеті міністрів, Академією педагогічних наук створили спеціальну комісію, яка вивчала діяльність організації і водночас перевіряла рівень знань її вихованців (див. «ГУ» за 29.06). Потім з'явилася урядова телеграма тодішнього міністра освіти П. Таланчука, і нарешті наказ про припинення діяльності в Україні «Школи майбутнього» та подібних до неї організацій.

Результат був несподіваний: з 23-ї луцької школи, на базі якої створено класи «Школи майбутнього», надійшла телеграма, у якій мовилося: «Ми категорично не погоджуємося з наведеними фактами». Одне слово, батьківські збори визнали наказ міністра освіти за недійсний, бо він «суперечить» законодавству, а методику назвали надзвичайно ефективною і потрібною.

Щодо ефективності методики — розмова окрема. Луцький міський відділ освіти провів контрольні роботи з математики та української мови. З 18 учнів другого класу тільки один написав роботу з математики на п'ять, але десять — на двійку, на 17 учнів третього класу — жодної п'ятірки і десять двійок. Не кращі результати і з письма. Якщо так і триватиме, діти не отримають документа державного взірця про здобуття середньої освіти, який гарантуватиме їм право на здобуття вищої освіти. Дивно, що батьків це не турбує. Проте вони не вбачають аномалії в тому, щоб збори відмінили наказ міністра освіти, який, до речі, цілком відповідає чинному законодавству.

Згідно із Законом «Про освіту» (ст. ст. 5 і 8) державні навчально-виховні заклади відокремлені від церкви, а освіта в них має світський і науковий характер. Ніхто не відмовляє релігійним організаціям у праві створювати власні освітні заклади, але відповідно до Закону «Про свободу совісті та релігійні організації» держава не фінансує їхню діяльність. Щодо приватних освітніх закладів релігійного характеру, то початку їхньої діяльності мають передувати реєстрація та ліцензування у відповідних органах державного управління. У нашому випадку порушено всі ці статті.

«Школа майбутнього» функціонує на базі школи державної, не сплачуючи ні за оренду, ні податків. Проте є платною. За приблизними підрахунками, рік навчання однієї дитини коштує близько 90 доларів, до цієї суми увійшли і витрати на посібники (всі випуску 70–80-х років). Порушення чіпляються одне за одне, як ланки в ланцюгу, розірвати який надзвичайно важко.

— Порушення закону в системі освіти взагалі стало поширеним явищем, — розповідає начальник відділу нових навчальних закладів Міністерства освіти Григорій Науменко. — Наприклад, у Тернопільській області педагогічний коледж ім. Т.Г. Шевченка третій рік оголошує набір до десятого класу теологічного профілю, який готує... регентів церковних хорів. Не було б нічого дивного, якби таку підготовку здійснювала семінарія, і в позаурочний час. На запит Міністерства освіти дістали відповідь: ваш закон про освіту давно застарів і його треба змінити.

Але хороший він чи поганий, дотримувати його треба. Погодьтеся, не можна прищепити повагу до Закону Божого, зневажаючи закони держави.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Хоч коріння й глибоке, поливати його треба

«Якщо церкві не вдається уважно і серйозно донести духовну істину і тлумачення Біблії, той, хто перебуває у духовному пошуку, може знайти інші шляхи самореалізації». На думку двох американських теологів Д. Макдауелла та Д. Стюарта, авторів книги «Брехуни», — це одна з причин появи різноманітних культів. Позаяк наша держава останнім часом надзвичайно потерпає від їх засилля, книга, що доводить несумісність цих культів з християнством, більше того — шкідливість, — актуальна і корисна. Розповсюдження її в Україні взяла на себе Міжнародна шкільна програма (відділення культурно-просвітницького центру «Нове життя» США). Але за іронією долі сама потрапила до списку релігійних організацій, на яких поширювалася дія згадуваного наказу міністра освіти, що, зрозуміло, змусило підтримати дискусію президента українського відділення Міжнародної шкільної програми пана Філіпа АМОНА.

— Ми здивовані. Наша організація зареєстрована в Україні ще в 1990 р. Ми тісно співпрацювали з Міністерством освіти України. Під час зустрічі з тодішнім заступником міністра паном Погрібним нам повідомили, що програма, за якою працює Міжнародна школа і яку свого часу створювали у співробітництві з Міністерством освіти СРСР, в основному збігається з вимогами Національної програми освіти в Україні. Але найбільш ображає, що про занесення нас до «чорного списку» ми дізналися тільки зі статті в «ГУ» за 29.06. Ніяких зауважень з боку Міністерства освіти як не було, так і немає.

— Ваша організація приватна?

— Якщо ви маєте на увазі, чи ми — державна структура США, то ні. «Міжнародна шкільна програма» виникла у 1990 р. на базі закладу, що робив «надихаючі фільми». Один з них пройшов у кінотеатрах України — «Ісус» за Євангелієм від Луки. Саме після такого успіху цього фільму було вирішено створити організацію, яка б допомагала доносити ідеї духовності до дітей.

Ми не місіонери і нікого не закликаємо вступати до нашої організації — хоча б тому, що лише проводимо конференції для вчителів (15 за два роки), на яких даємо елементарні знання про Біблію, а також пропонуємо методику: яким чином ці знання передати дітям.

— Головний закид до американських релігійних організацій: що вони пропагують, передусім, протестантизм.

— Що стосується нас, ми викладаємо ті християнські основи, що спільні і для протестантів, і для православних, і для католиків. Я не схвалюю діяльність тих місіонерів, що намагаються перенести сюди американський спосіб життя.

— Особисто ви приїхали, бо вважаєте, що Україна неспроможна відродити духовність власними силами?

— Безсумнівно, українська культура і духовність здатні відродитися і без нашого втручання, і особисто я дуже високої думки про ваш народ. І не тільки я. Викладачі, а ми для проведення конференцій запрошували провідних докторів та магістрів зарубіжних країн, також високо оцінили інтелектуальний та духовний рівень вашого народу. Але нам багато разів казали, і зокрема у відділах Міністерства освіти на місцях, що потребують нашої допомоги. В основному зусилля спрямовуємо на східні та південні області України. На заході духовні традиції відроджувати легше. Системі не вдалося їх знищити.

Що стосується історичного християнства в Україні, тут — колосальні традиції. Адже саме з Києва, Київської Русі перейшло християнство і до Росії.

— Ви підтримуєте контакти з місцевими православними священиками?

— З першої нашої конференції. Ми мали зустріч у семінарії Києво-Печерської лаври. Вони попросили надати для їхньої бібліотеки літературу, що її ми використовуємо. На їх проханням ми передали літературу для недільних шкіл. Взагалі, ми не є фінансовим тягарем для України, оскільки самі фінансуємо конференції, платимо за оренду. Безкоштовно роздаємо вчителям літературу, зокрема й таку, де пояснюється, чому не можна вірити всім підряд проповідникам. Адже, щоб не потрапити під вплив культових організацій, треба знати, що таке істинне християнство. Щоб відродити духовність, треба просто почати спиратися у повсякденному житті на закони Божі, викладені у Біблії.

Розмову вела Наталя ФІЛІПЧУК.

Фото Володимира ФАЛІНА.

***

Сподіватимемося, що ця розмова знайде своє продовження на сторінках газети. Запрошуємо до дискусії.

Добра новина

16 липня 1994 року в столиці України відбулося позачергове засідання політвиконкому МРПС (Молодіжної революційно-патріотичної спілки) «Лучі чучхе» *. Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять Великого Вождя і Президента Кім Ір Сена. Потому зібрання одноголосно прийняло постанову такого змісту: звернутися до голови Київської міської Ради Леоніда Косаківського з проханням перейменувати на честь Кім Ір Сена одну з вулиць міста. Звернення підписали комісар МРПС «Лучі чучхе» Микола Поліщук, командор Ростислав Лейкін (Михеєнко) та голова загону «Пхеньянський яструб» Олег Фельзер.

* Про наймасовішу (має крайові організації — комуни — на Західній, Східній, Південній Україні і навіть за її межами, приміром, у Північній Осетії) найбільш русофобську і все-таки неформальну молодіжну організацію читайте у наступних випусках «ЯБЛУКА».

Ганна РОМАНЦОВА.

***

Серед абітурієнтів Київського університету — минулорічний випускник Романівської середньої школи Дзержинського району Житомирщини Василь Кузьмич. Ім'я цього хлопця добре відоме в області. 14 липня минулого року він працював на збиранні врожаю. Через нещасний випадок хлопцеві відірвало обидві руки по плечі. Для працелюбного юнака, активного учасника художньої самодіяльності світ затьмарився...

Вихід був один — дуже складне протезування. Але провести його могли тільки за кордоном, а для цього потрібні були такі кошти, які Василевій сім'ї не снилися. Значну суму виділив своїм розпорядженням представник Президента в області. У збирання коштів включилися різні громадські, релігійні організації, проводилися благодійні акції.

І от через рік після тої трагедії Василь повернувся з-за кордону. Протези йому поставили справді унікальні: тепер хлопцеві не потрібна стороння допомога.

Олексій КАВУН.

Житомир.

На іменини до Леопольда

Дитячий благодійний театр, що працює при Донецькому театрі юного глядача, гастролюватиме у Києві і Київській області з 26 липня по 6 серпня. Він привезе один спектакль, але який! — «День народження кота Леопольда».

Цього разу глядачами будуть маленькі пацієнти пульмонологічного, кардіологічного, онкологічного центрів, кількох клінік і сироти з дитячих будинків.

Режисер Арутюн Киракосян, актори Олексій Черняк, Вадим Басалигін, Олександр Кузьмін уже побували з цією виставою у кількох містах України. Звичайно, без допомоги спонсорів таке свято для хворих і знедолених дітей влаштувати не вдалося б. У Києві ними стали фірма «Моно», кілька спільних підприємств, обласна спілка ветеранів Афганістану, фонд Деточкіна, молодіжний фонд допомоги постраждалим від Чорнобильської катастрофи та багато інших установ і організацій. А дизайнер Олександр Зубов створив чудову рекламу. Теж безплатно.

Валентина ПОЛІЩУК.

Повертаючись до події

Як уже повідомили всі, хто тільки міг, головним підсумком зустрічі країн «Великої сімки» у Неаполі 8 — 10 липня цього року для України стало те, що «економічно сильні світу цього» поставили її на один рівень з Росією у поданні економічної допомоги. У підсумковому комюніке неапольського саміту тільки Україні та Росії було присвячено окремі статті і сказано в них приблизно однакове: допомагатимемо в ринковому реформуванні економіки.

Володимир СКАЧКО, оглядач

НЕАПОЛЬ-94:
НОВИЙ ПРОРИВ ДО СТАРИХ УМОВ

Не менш важливим підсумком «Наполі-саміту» стали й політичні здобутки Росії та України. Росію все-таки було визнано повноправним членом «Великої сімки», а отже, надалі в розв'язанні всіх політичних питань «сімка» буде «вісімкою». Чи, як повідомив на підсумковій прес-конференції Президент США Білл Клінтон, Росія «стала повноправним членом у політичній дискусії», а західні країни «вітають це і сприятимуть російським інтересам».

Але й Україну вперше визнано як суб'єкт загальної політичної зацікавленості. В згаданому комюніке в статті про нашу державу першим реченням сказано: «Висловлюємо побажання бачити Україну стабільною і незалежною». Це суто політичне й дуже важливе побажання, особливо з огляду на те, що Б. Клінтон назвав Україну «частиною нашої історичної місії» і зазначив, що допомога незалежній Україні сьогодні може стати ще й показовим прикладом не просто визнання, а дотримання принципу недоторканності кордонів. А найпоказовіше про Україну сказав господар, італійський Прем'єр Сильвіо Берлусконі, дуже зацікавлений в економічній співпраці насамперед з Росією: «Україна відіграє дуже важливу роль на території колишнього СРСР. Ми маємо допомогти їй у трансформації в ринкове демократичне середовище». З цим нарешті погодилися всі. Отже, сьогодні вже можна говорити про певні успіхи української дипломатії, які полягають у тому, що наша держава таки зробила прорив до світового співтовариства, допомогу їй розглядають не як разову подачку, а як безперервний процес стабільної співпраці. Це стосується і дару в 200 мільйонів доларів на закриття Чорнобильської АЕС, який треба розглядати тільки як початок у структурній і технологічній перебудові ядерної енергетики нашої держави, на котру Захід готовий виділити 1,5 мільярда доларів. (Ми просили до 14 мільярдів доларів). Як певний принаймні дворічний процес треба розглядати й надання економічної допомоги в ринковій трансформації української економіки — виділення отих 4 мільярдів доларів, про які так багато розмов.

Проте я недаремно скрізь згадував поруч з нашою державою і її північно-східну сусідку Росію. Неапольське спекотне сонце так і не змогло остаточно розтопити лід проблем, які й досі сковують Україну. Бо, з одного боку, прорив у світ, повторюю, таки відбувся, з другого — незмінними залишилися і умови успішного функціонування України на нібито нових принципах, і партнери в цьому процесі, зокрема Росія. Передовсім українському істеблішменту треба звернути увагу й зважити на принципово різні фінали України і Росії на шляху зближення з країнами «Великої сімки». Україна після Неаполя опинилася в тій ситуації, в якій Росія була після аналогічних самітів у Мюнхені (1992 рік) та Токіо (1993 рік), коли їй пообіцяли економічну допомогу на ринкові реформи в розмірі 24 мільярдів доларів. А різниця полягає не в сумі обіцяного і навіть не в тому, що Україні, як і Росії, можуть нічого не дати, а в тому, що Росія вже увійшла до політичної вісімки найвпливовіших держав світу і, зрештою, налагодивши економіку, може стати й восьмим економічним грандом. А отже, Україна ніколи не зможе повторити цей шлях, не подолавши свідомий чи несвідомий опір Росії, яка дивиться на нашу державу як на зону своїх політичних та економічних інтересів. Уже під час роботи неапольського саміту віце-прем'єр Росії Олександр Шохін, коментуючи рішення про західну допомогу в технологічному переоснащенні ядерної енергетики України, заявив, що, мовляв, ми не хочемо, щоб європейські та американські виробники пропонували свої реактори і ядерне паливо на ринках СНД без участі Росії, бо той ринок — традиційна зона розповсюдження російських технологій.

Крім того, й «сімка» не дуже зацікавлена в надмірному розширенні свого «клубу», в якому, звичайно, місця для України нема ще й з огляду на те, що з претензіями, аналогічними російським, можуть виступити Китай, Бразилія, Індія, ПАР та сама Австралія, інші регіональні блоки та союзи держав типу Європейського Союзу.

Це, так би мовити, старі геополітичні несприятливі умови, в яких доведеться діяти Україні. А є ще й суперечки щодо України всередині самої «сімки». Адже відомо, що в Неаполі з приводу надання допомоги Україні «на Чорнобиль» між собою посварилися лідери ФРН Гельмут Коль та Великобританії — Джон Мейджор. Перший наполягав на важливості чорнобильської проблематики для Європи, другий, сидячи на острові, спокійно заявляв, що «то ваші проблеми». Завдяки позиції Британії навіть обіцянка допомоги Україні була зменшена на 1 мільярд. А скільки ще схожих проблем може постати, коли загостряться відносини, приміром, між Європою та Америкою, чи між Америкою та Японією, чи між якимись окремими країнами. Все може бути. Визначаючи потребу в спільному розв'язанні спільних проблем, члени «сімки» не дуже хочуть розв'язувати проблеми когось одного. На неапольському саміті був показовий приклад: США хотіли, щоб «сімка» підтримала долар, який падає. Ставлення «сімки» до цієї проблеми промовисто висловив заголовок однієї з італійських газет — «Долар? Мене це не цікавить!»

Є й старі внутрішні умови, а саме — допомога в Україну піде тільки тоді, коли офіційний Київ зуміє переконати, що, по-перше, він почав реальні економічні реформи, грунтовані на стабілізації та структурній перебудові економіки, в основі яких лежить приватизація та лібералізація цін. Тільки за цих умов запрацює записане в комюніке неапольського саміту: «Зобов'язуємося підтримати зусилля з великомасштабної реформи шляхом надання істотної технічної та фінансової допомоги та дозволяючи українським товарам кращий і легший доступ на наші ринки». До речі, саме останнє мав на увазі російський Президент, коли казав у Неаполі, що «російський ведмідь не ломитиметься у відкриті двері «сімки», доки цього не заслужить, не скоординує з нею свою економічну систему». Розпочавши реформи, Росія вже відверто просить не гроші, а рівні умови для торгівлі своїми товарами. Звичайно, сьогодні тут багато пози, але є й приклад для України та її нових лідерів, що декларують свою відданість реформам. Що то реформи, треба не себе переконати, а грошовитий Захід.

Дуже важливо, по-друге, й те, щоб західна допомога справді пішла на реформи, а не на бездумне проїдання кредитів за принципом «дали на вудку, а ми купили рибку і з'їли». Головне для України — механізми не тільки отримання грошей від МВФ, Світового банку, Європейського банку реконструкції та розвитку (це традиційні західні кредитори), а й їх розумного використання, що в нас поки що не дуже виходить, а отже, нема й грошей. В цих питаннях Київ має чітко визначити пріоритети і виявляти твердість у їх відстоюванні перед будь-якими зовнішніми чи (це головне!) внутрішніми силами.

Є, зрештою, ще один висновок неапольського саміту: щоб Україну знали, вона має сама про себе заявляти, засвідчувати свою присутність скрізь. До Неаполя на саміт уперше в історії таких форумів потрапили п'ять українських журналістів. Держава чи засоби масової інформації для цього не поворухнули й пальцем, не вклали жодної копійки — все зробили незалежний центр мас-медіа «Нова мова» (організатор) та фонд «Відродження» (все профінансував), за що журналісти їм вдячні. А, приміром, російських журналістів у Неаполі було близько півтори сотні, зі своїм обладнанням, з окремими місцями для роботи, навіть з друкарськими машинками з російським текстом, які підготували італійці. А на нас дивилися, як на диво, і все хотіли дізнатися, чи ми з «окраїн» Росії та Польщі, чи з югославської Країни. Про Україну хтось чув завдяки колишньому київському «Динамо» та Саленку, Михайличенку і Заварову, хтось — завдяки Чорнобилю. І все. А як це ображає...

Мало того, коли ми зорганізували безплатний перегін оперативного відеоматеріалу з Неаполя через Москву до Києва (за що інші платять шалені гроші), то на українському ТБ елементарно «забули» ввімкнути потрібну кнопку. Як коментував це тележурналіст Костянтин Жура, з чемності не повторюватиму, але коментар зводився до одного: матеріали, головні для журналістів усього світу, для України виявилися непотрібними. Всю оперативну інформацію, і навіть більше, про саміт до МЗС України передавав Надзвичайний і Повноважний Посол України в Італії А. Орел, але ж він передавав до відомства, а не людям, які нічого не знали. І це тоді, коли вирішувалося, давати чи не давати Україні фінансову допомогу!

... Тож наступний саміт «сімки» (чи «вісімки») відбудеться наступного року в канадському місті Галіфаксі. Перед цим, як повідомив Прем'єр-міністр Канади Жан Кретьєн, має відбутися оголошена конференція «Партнерство заради трансформації економіки в Україні». Де саме вона відбудеться, поки що невідомо, але Ж. Кретьєн заявив, що, можливо, в Західній Канаді, де живе багато українців. А отже, пам'ятаючи нашу «оперативність», готуватися, певно, треба вже сьогодні...

На знімку: так газета «La Voce» зобразила лідерів «вісімки». Ці самі плакати прикрашали й будинки Неаполя.

Київ — Неаполь — Рим — Київ.

Ігор СОРОКА, кандидат економічних наук, проректор Донецького державного комерційного інституту

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО: МИНУЛЕ, СЬОГОДЕННЯ, МАЙБУТНЄ

Точка зору

Обставини склались такі, що сьогодні доречно вести мову не так про історію, як про передісторію українського підприємництва. Завдяки добре відомим причинам, Україна, як і інші її колишні соціалістичні «співтабірники», тривалі роки провела на узбіччі економічної цивілізації, що багато в чому визначило теперішнє обличчя її економіки. У цьому зв'язку, повертаючись на ринкову магістраль, необхідно в загальному політико-економічному контексті проаналізувати минуле, сьогодення та долі вітчизняного підприємництва, етапи його розвитку, хвороби зростання і не тільки його.

Перший етап належить до часів еволюційного розвитку капіталізму в Росії, коли так зване малоросійське підприємництво виступало як складова частина загальноросійських ринкових стосунків.

Другий етап, до речі, також позбавлений будь-якої української ментальності, пов'язаний з непівським псевдоренесансом ринкових стосунків, що виявився поряд з усім своїм позитивом глобальною провокацією та пасткою для переважної більшості підприємливих людей того часу. Диявольськи геніальний задум неп — був розрахований на розв'язок триєдиного завдання. По-перше, уникнути політико-економічної руйнації більшовицької доктрини, держави диктатури пролетаріату та соціалістичної економіки, на котру їх прирікала утопічна політика воєнного комунізму. По-друге, «добудувати» рахітичну і нежиттєву воєннокомуністичну економіку до рівня капіталістичної виживальності, по чому перетворити капіталістичну основу на соціалістичну. По-третє, висвітити і виявити в ході розв'язання перших двох складових завдання. Усе те ініціативне, підприємливе, нестандартне, що не було винищене в полум'ї революції та громадянської війни і було здатне опиратися мертвоті єдинодумства, стандартам усередненого злидарства.

Третій етап збігся з початком перебудови і поділяється в Україні на два періоди: радянський і пострадянський. Останній, до речі, національним можна назвати тільки умовно, бо в його основі — не так алгоритм національного забарвлення ініціативної економічної діяльності, що відроджується, як постсоціалістична ментальність екс-радянської тіньової економіки інтернаціонального штибу.

Нині серед економістів побутує хибний погляд, що третій етап вітчизняного підприємництва є однолітком перебудови і «рідним братом» кооперативів горбачовського призову. Звичайно, безглуздо було б геть заперечувати той досить потужний поштовх, наданий перебудовою альтернативним соціалізмові формам економічної активності. Разом з тим, якщо говорити про найбільш глибинні корені сучасного підприємництва, то вони лежать в економічних шарах так званого періоду застою.

Поряд з кооперативним та пострадянським етапами в розвитку підприємництва фахівці вирізняють як попередника останніх так зване «протопідприємництво» доби застою. У ті роки в міру деградації тоталітарного режиму почали з'являтися господарчі та правові ареали альтернативної економічної діяльності, що перебували поза державним контролем та обліком. У цих нішах зароджувалася й набирала обертів напівлегальна та нелегальна підприємницька діяльність.

Фахівці вирізняють три «протопідприємницькі» потоки. Це, по-перше, масове надання послуг приватними особами поза і всередині державної сфери обслуговування. По-друге, великомасштабне тіньове виробництво в особі «цеховиків», котрі контролювали помітні обсяги ресурсів та вироблюваної продукції, що їх не враховувала офіційна статистика і не потрапляли до балансів Держпостачу. Якоюсь мірою предтечею теперішнього вітчизняного підприємництва є значна частина так званих «червоних директорів». Директивне керівництво економікою, централізоване постачання, «мертві» ціни, бюрократизм і т.ін. створювали ті політико-економічні перепони, для подолання яких і підтримання елементарної збалансованості економіки були потрібні справді підприємницькі зусилля.

Названі групи підприємливо зорієнтованих людей не вичерпували все поле ділової активності, що підпільно існувало в надрах соціалістичної економіки, хоча й репрезентували його головний загін. Поряд з тим існували такі специфічно радянські форми підприємництва, як сезонні бригади — «шабашництво», комсомольські центри науково-технічної творчості молоді (НТТМ), що хутко перетворилися у різнопрофільні комерційні структури.

Саме ці радянські корені визначили обличчя нової кооперації перебудовних часів, і ганджі постсоціалістичного та пострадянського українського підприємництва. Усі біди та недоліки нашого теперішнього підприємництва, в тому числі й ті негативні риси, що з'явилися після формальної та в ряді моментів потворної суверенізації української економіки, значною мірою пояснюються своєрідним економічним відповідником такого медичного феномена, як зламаний ген. Останній стає причиною різноманітних потворностей та інших відхилень у формуванні органів у міру розвитку організму. Схожа першопричина лежить в основі спадкових деформацій вітчизняного підприємництва.

Разом з тим причини відхилень у розвитку підприємництва не були автоматично усунені в серпні-грудні 1991 року, в період набуття Україною політичної незалежності. Більше того, певною мірою радянські та постсоціалістичні генератори деформацій вітчизняного підприємництва у період самостійного економічного розвитку не лише не були подолані, навіть дещо посилені та модернізовані. Тобто «зламаний ген» радянського протопідприємництва сьогодні не можна вважати за фатальний для вітчизняного бізнесу, бо сучасні чинники так званого зовнішнього економічного середовища не лише каталізують його негативну дію, а й істотно перевищують його за своїм деформувальним впливом.

Серед зазначених чинників можна виокремити такі.

Перший — відсутність протягом усього періоду відродження національної економіки послідовної проринкової політики держави. Звичайно, декларацій з приводу «побудови» ринку, утвердження підприємництва тощо було більш ніж досить. Не було лише одного: реального ринкового курсу, ринкової орієнтації, підтриманих силою законодавчих та інших інструментів державної влади. То про яке ж цивілізоване підприємництво могла бути мова, коли навіть окремі елементи цивілізованого ринку (не плутати з «бізнесом по-радянськи») фактично не з'явилися? Вірніше, елементи в особі різного роду ринкових структур спочатку таки з'явилися, та ось що з ними незабаром сталося під дією розтлінного впливу невизначеності економічної політики держави, нині добре відомо. Але ж цивілізований ринок та аналогічне підприємництво, не будучи поняттями тотожними, все ж таки речі однокорінні, споріднені й взаємообумовлені. Отже, відсутність реальних кроків до цивілізованого ринку зумовила відповідні якість та імідж вітчизняного підприємництва. Значною мірою воно почало ідентифікуватися з напівлегальними і кримінальними секторами тіньової економіки.

Другий чинник — це особлива атмосфера політико-правової нестабільності, відсутність відповідального ринковим стандартам політико-правового середовища. Як відомо, цивілізоване підприємництво передбачає як найважливіші умови свого існування та розвитку впевненість у наявності тривалої перспективи та її законодавчі гарантії. При цьому, безумовно, не йдеться про законодавчий, державний захист підприємців від ризику функціонування в умовах конкурентного економічного середовища. Це було б абсурдно. Зміст полягає в тому, що підприємництво може нормально розвиватися лише за наявності надійних політико-адміністративних гарантій від неправових зазіхань з боку держави, а також будь-яких юридичних і фізичних осіб. Зазіхань на приватну власність, вільну конкуренцію, право успадкування та інші права, що забезпечують відповідний економіко-правовий статус підприємця. Такі гарантії, як відомо, створює оптимальне господарське законодавство і сукупність чинників, котрі забезпечують політичну стабільність у країні. Ніні в нас немає повною мірою ні першого, ні другого, що, природньо, і не дає змоги вітчизняному підприємництву діяти цивілізовано.

Третій чинник випливає з іншого і полягає в тому, що дуже потворне обличчя нашого підприємництва визначається існуючою у межах національного інвестиційного поля атмосферою позамежного ризику. Це ризик економічний, позаекономічний і навіть ризик для життя. За таких обставин підприємцями намагаються стати не так схильні до цієї діяльності люди, котрі володіють відповідними навичками і знаннями, як їхні антиподи з числа тих, чиїм звичним полем діяльності є кримінально-економічне середовище. Та і як може бути інакше, коли митна і податкова політика, інші адміністративно-економічні перепони фактично закривають шлях у підприємництво для законослухняних претендентів на це звання? Що цілком відповідає інтересам українських скоробагатьків нового гатунку, котрі швидко монополізуються.

Важливим чинником ризику при цьому є не лише відсутність цільного й несуперечливого господарського законодавства, але і явний дефіцит відповідних правових традицій, поваги до законів. Останнє означає, що багатьох охочих стати підприємцями зупиняє досвід минулих поколінь, коли за одного руху державного пальця можна було враз втратити все, що мав. Жодних гарантій того, що це не може повторитися сьогодні, в нас немає.

А це, у свою чергу, пов'язане з **четвертим чинником**, сутність якого зводиться до того, що, маючи офіційно проголошену приватну власність, ми не маємо її законодавчо захищеної, безповоротно і остаточно гарантованої неможливості відняття приватної власності в осіб, які нею законно наділені або законно її нажили. Але, щоб щось забирати, треба, щоб було що забрати.

У зв'язку з чим чи не найважливішим, ключовим чинником, що зумовлює аномалії вітчизняного підприємництва, є відсутність, нехтування і саботаж реальної приватизації, котру, безумовно, не можна плутати з тим неприхованим пограбуванням держвласності, котре здійснюють різного роду космополітичні клани. Про яке підприємництво може йтися за умов, коли абсолютна більшість громадян країни не є суб'єктами відносин приватної власності? В силу чого українське підприємництво геть позбавлене елементарної бази збільшення своїх рядів за рахунок чесних і підприємливих людей. Останнє також дає змогу зробити нехитрий висновок: серед нинішніх приватних власників засобів виробництва більш ніж досить тих, хто здобув цю власність не зовсім (чи зовсім не) праведним шляхом. Ця категорія власників, звісно, аж ніяк не складає цвіту нації і не є сіллю землі української. Ця публіка готова докласти максимум зусиль, щоб не «розводити» свої ряди великою кількістю чесних, підприємливих людей. А шлях до досягнення мети тут один. Вірніше шляхів два: або всіма доступними засобами продовжувати саботувати масову приватизацію, або ж впровадити таку її модель (а саме до цього все і йде), коли меншість приватизує «яблука та груші», а більшість — «гнилиці та кислиці». Тож питання «кому вигідно?», яке так часто ставили собі давні латиняни, поки що з порядку денного знімати зарано. Бо такі «ринок», «підприємництво», «приватизація» тощо, вигідні нехай невеликій, але досить впливовій та згуртованій групі людей, котрі зосередили у своїх руках велику політико-економічну міць і отримують казкові дивіденди від політичних чвар, економічного безладу та психологічної пригніченості населення.

Неабиякого значення чинником викривлень національного підприємництва є спроби (часто досить вдалі) розіграти з політичних міркувань так звану «підприємницьку карту». Як «гравці» у даному разі виступають різноманітні політичні — як правило, радикали та ультра — сили.

Політичні полюси при цьому різняться лише тим, з якою метою використовують цей досить потужний козир. Головне ж полягає в тому, що і тим і тим потрібне не цивілізоване, а скомпрометоване підприємництво. «Довіку вчорашнім», що сповідують принцип єзуїтів «чим гірше, тим краще», викривлене підприємництво потрібне як страховисько для обивателя, загнаного в кут інфляцією, безвиходдю та страхом. Саме таке підприємництво здатне поставити значну кількість людей під прапори лідерів, котрі намагаються зупинити хід історії, повернути життя назад.

Різного гатунку націонал-, інтернаціонал- чи соціал-ультра, ідейним і меркантильним радикалам також потрібне заплямоване, що боїться закону, підприємництво, котре за допомогою шантажу легше схилити до співробітництва у власних цілях, примусити працювати на їхні кволі політичні переконання, тугу економічну калиту. Різниця між першими та другими полягає лише в тому, що однаковою мірою підчіплюючи підприємництво, перші публічно ганять, шельмують і розвінчують, другі так само привселюдно кадять фіміам, замовчують вади чи вибілюють наше занепадне підприємництво, що призводить загалом до тих самих результатів, що й у перших.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України

У зв'язку з прийняттям законів України «Про вибори депутатів і голів сільських, селищних, районних, міських, районних у містах, обласних Рад» та «Про внесення змін і доповнень до Закону Української РСР «Про вибори Президента Української РСР» внести до Цивільного процесуального кодексу України такі зміни:

1. Пункти 1^1 і 1^2 статті 236 викласти в такій редакції:

«1^1) по скаргах на рішення і дії територіальної, окружної (територіальної) виборчої комісії по виборах депутатів і голів сільських, селищних, районних, міських, районних у містах, обласних Рад та заявах про скасування рішення виборчої комісії про реєстрацію кандидата;

1^2) по скаргах на рішення і дії Центральної та окружної виборчих комісій по виборах Президента України та заявах про скасування рішення Центральної виборчої комісії».

2. Глави 30-А і 30-Б викласти в такій редакції:

«Глава 30-А. Скарги на рішення і дії територіальної, окружної (територіальної) виборчої комісії по виборах депутатів і голів сільських, селищних, районних, міських, районних у містах, обласних Рад і заяви про скасування рішення виборчої комісії

Стаття 243^1. Підсудність справ по скаргах, заявах

Скарги на рішення територіальної, окружної (територіальної) виборчої комісії про відмову в реєстрації кандидата в депутати або на посаду голови Ради, про скасування рішення про реєстрацію кандидата, з питань передвиборної агітації, про визнання виборів недійсними та заяви виборчої комісії про скасування рішення про реєстрацію кандидата у зв'язку з порушенням заборони використання підпорядкованих кандидату і довіреним особам засобів масової інформації для організації агітаційної роботи розглядаються районним (міським) судом за місцезнаходженням відповідної виборчої комісії.

Стаття 243^2. Подання скарги, заяви

Кандидат або його довірена особа вправі звернутися в суд зі скаргою на рішення окружної (територіальної) виборчої комісії про відмову в реєстрації кандидата, про скасування рішення про реєстрацію кандидата, з питань передвиборної агітації у триденний строк після прийняття рішення, а на рішення про визнання виборів недійсними — у триденний строк після обнародування територіальною виборчою комісією підсумків виборів.

На рішення територіальної виборчої комісії з питань, не зазначених у частині першій цієї статті, мають право подати скаргу в суд особи, за скаргами, заявами або зверненнями яких це рішення прийнято, або яких воно стосується, у триденний строк після його прийняття.

Із заявою про скасування рішення про реєстрацію кандидата у зв'язку з порушенням заборони використання підпорядкованих кандидату і довіреній особі засобів масової інформації для організації агітаційної роботи вправі звернутися до суду окружна (територіальна) виборча комісія, яка зареєструвала цього кандидата.

Стаття 243^3. Порядок судового розгляду скарги, заяви

Скарги на рішення територіальної, окружної (територіальної) виборчої комісії і заяви про скасування рішення виборчої комісії про реєстрацію кандидата розглядаються судом у п'ятиденний строк. При цьому скарги на рішення окружної (територіальної) виборчої комісії про відмову в реєстрації кандидата, про скасування рішення про реєстрацію кандидата, на рішення з питань передвиборної агітації і заяви про скасування рішення виборчої комісії розглядаються не пізніш як за день до виборів.

Стаття 243^4. Особи, які викликаються в судове засідання

У судове засідання для участі у розгляді справи обов'язково викликаються заявник, кандидат у депутати або на посаду голови Ради, представник відповідної територіальної, окружної (територіальної) виборчої комісії.

Стаття 243^5. Рішення суду

Встановивши, що відмова в реєстрації кандидата в депутати або на посаду голови Ради, скасування рішення про реєстрацію кандидата, визнання виборів недійсними, вирішення питання щодо передвиборної агітації чи іншого питання, вимоги заяви про скасування рішення про реєстрацію кандидата не відповідають виборчому законодавству, суд відповідно — задовольняє скаргу, скасовує рішення територіальної, окружної (територіальної) виборчої комісії чи визнає її дії незаконними і зобов'язує останню провести передбачені виборчим законодавством дії, відмовляє в задоволенні заяви.

Якщо буде встановлено, що: кандидат є особою, яка не може бути обраною; рішення про висунення кандидатом прийнято з порушенням встановленого порядку і є неправомочним; кандидат не подав необхідних для реєстрації документів чи документи виявились недостовірними; суб'єкт, який висунув зареєстрованого кандидата, скасував своє рішення; кандидат втратив виборче право або право балотуватись по даному виборчому округу; в ході голосування чи під час підрахунку голосів допущено порушення законодавства про вибори, яке вплинуло на результати виборів; питання щодо передвиборної агітації чи інші питання вирішено відповідно до цього Закону; кандидат чи його довірена особа використовували для організації агітаційної роботи підпорядковані їм засоби масової інформації, — суд відповідно відмовляє у задоволені скарги, задовольняє заяву.

Рішення суду є остаточним і оскарженню не підлягає. Копію рішення суд негайно надсилає заявникові і відповідній виборчій комісії.

Глава 30-Б. Скарги на рішення і дії Центральної та окружної виборчої комісії по виборах Президента України та заяви про скасування рішення Центральної виборчої комісії

Стаття 243^6. Підсудність справ по скаргах, заявах

Скарги на рішення Центральної виборчої комісії про відмову в реєстрації участі партії (виборчого блоку) у виборах Президента України, на відмову цієї комісії зареєструвати претендента на кандидата у Президенти України як кандидата у Президенти України, на відмову окружної виборчої комісії в реєстрації ініціативної групи виборців, на рішення Центральної виборчої комісії про визнання виборів недійсними та заяви про скасування рішення Центральної виборчої комісії про реєстрацію кандидата в Президенти України розглядаються судами.

Скарги на відмову в реєстрації ініціативної групи виборців розглядаються районним (міським) судом за місцезнаходженням окружної виборчої комісії, що відмовила провести реєстрацію, інші скарги і заяви, зазначені у частині першій цієї статті, — Верховним Судом України.

Стаття 243^7. Подання скарги, заяви

Скаргу може бути подано в суд протягом десяти днів відповідно з дня прийняття рішення або відмови на рішення Центральної виборчої комісії; про відмову реєстрації участі партії (виборчого блоку) у виборах Президента України — уповноваженою особою партії (виборчого блоку); на рішення Центральної виборчої комісії про визнання виборів недійсними — кандидатом у Президенти України, уповноваженими особами партії (виборчого блоку), які висунули кандидата у Президенти України, Генеральним прокурором України (подання); на відмову Центральної виборчої комісії зареєструвати претендента на кандидата у Президенти України — уповноваженим представником суб'єктів, які його висунули; на відмову окружної виборчої комісії зареєструвати ініціативну групу виборців — уповноваженим представником цієї групи.

З заявою про скасування рішення про реєстрацію кандидата у Президенти України вправі звернутися: уповноважені особи партії (виборчого блоку) чи ініціативної групи виборців — у зв'язку із скасуванням рішення про висунення даної особи претендентом на кандидата у Президенти України; Центральна виборча комісія — у разі порушення кандидатом у Президенти України вимог виборчого законодавства.

Стаття 243^8. Порядок судового розгляду скарги, заяви

Скарги на відмову Центральної виборчої комісії зареєструвати претендента як кандидата у Президенти України Верховний Суд України розглядає у триденний строк, а інші скарги і заяви — у семиденний строк. При цьому скаргу на відмову зареєструвати претендента і заяву про скасування рішення Центральної виборчої комісії про реєстрацію кандидата у Президенти України має бути розглянуто не пізніш як за день до дня виборів.

Скарги на відмову окружної виборчої комісії в реєстрації ініціативної групи виборців розглядає районний (міський) суд в семиденний строк.

Стаття 243^9. Особи, які викликаються у судове засідання

У судове засідання для розгляду справ за скаргами на рішення і дії Центральної виборчої комісії і за заявами обов'язково викликаються — заявник, кандидат у Президенти України, представник Центральної виборчої комісії, а для розгляду справ за скаргами на відмову в реєстрації ініціативної групи виборців — заявник і представник окружної виборчої комісії, що відмовила у реєстрації.

Стаття 243^{10}. Рішення суду

Встановивши, що: рішення про відмову в реєстрації участі партії (блоку) у виборах Президента України; відмова в реєстрації ініціативної групи виборців або претендента як кандидата в Президенти України; рішення про визнання виборів недійсними; вимоги заяви про скасування рішення про реєстрацію кандидата — не відповідають виборчому законодавству, суд відповідно задовольняє скаргу, скасовує рішення комісії чи визнає її дії незаконними і зобов'язує останню провести передбачені виборчим законодавством дії або відмовляє у задоволенні заяви.

Якщо буде встановлено, що: питання про реєстрацію партії (виборчого блоку), ініціативної групи виборців, реєстрацію претендента на кандидата у Президенти України порушено без дотримання виборчого законодавства, або в ході виборів чи при підрахунку голосів мали місце порушення положень Закону «Про вибори Президента України», зокрема про передвиборну агітацію, голосування, підрахунок голосів, визначення результатів виборів (голосування) та інших його положень, які суттєво вплинули на результати голосування, або до дня виборів суб'єкти, які висунули претендента на кандидата у Президенти України, скасували своє рішення про це, або кандидатом у Президенти України порушено вимоги виборчого законодавства, в тому числі щодо фінансування або матеріальної підтримки, суд відповідно — відмовляє у задоволенні скарги, задовольняє заяву і скасовує рішення про реєстрацію кандидата у Президенти України.

Рішення суду є остаточним і оскарженню не підлягає. Копії рішення суд негайно надсилає заявникові, Центральній виборчій комісії, окружній комісії».

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м.Київ, 1 липня 1994 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про фонд сприяння розвитку мистецтв України

З метою надання підтримки закладам, підприємствам і організаціям культури, забезпечення соціального захисту творчих працівників та відповідно до пункту 7-4 статті 114-5 Конституції України **постановляю:**

1. Підтримати ініціативу ряду суб'єктів підприємницької діяльності та творчих спілок України і утворити благодійний фонд — Фонд сприяння розвитку мистецтв України (далі — Фонд), установивши особливий порядок його утворення та діяльності.

2. Кошти Фонду формуються за рахунок благодійних пожертвувань і добровільних внесків фізичних і юридичних осіб, а також інших надходжень, одержаних на підставах, не заборонених законодавством України.

Установити, що до вирішення питання щодо оподаткування благодійної діяльності у відповідному законодавчому акті Фонд сприяння розвитку мистецтв України звільняється від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів до бюджетів і внесків до державних цільових фондів, надходження до Фонду в іноземній валюті не підлягають обов'язковому продажу, а оподатковуваний доход (прибуток, виручка від реалізації) без обмежень зменшується на суму, внесену суб'єктом підприємницької діяльності до Фонду, за умови використання Фондом цих надходжень на благодійні цілі.

3. Призначити МАТВІЄНКА Анатолія Сергійовича головою ради Фонду сприяння розвитку мистецтв України.

4. А.Матвієнку подати у місячний строк проект Положення про Фонд сприяння розвитку мистецтв України.

5. Рекомендувати органам, уповноваженим управляти майном, що перебуває у державній власності, вирішувати питання виділення приміщень для Фонду.

Президент України
Л.КРАВЧУК.

м.Київ,
8 липня 1994 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про скасування Указу Президента України від 13 травня 1994 року

1. Скасувати Указ Президента України від 13 травня 1994 року №229 «Про створення Державної акціонерної холдингової компанії «Укрресурси».

2. Кабінету Міністрів України привести рішення уряду у відповідність з цим Указом.

3. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України
Л.КРАВЧУК.

м.Київ,
12 липня 1994 року.

«Богородице-діво, радуйся!»

Поряд з іконами Ісуса Христа найулюбленішою в Україні є ікона Богоматері, святої діви Марії. Це не випадково, бо образ Богородиці ототожнюється в уяві українця з рідною матір'ю. Любов діви Марії до свого маленького синочка, передчуття його хресного шляху дуже гармонує з думами-тривогами земної матері. Тож недарма народні умільці-іконописці створювали такі образи Богоматері, котрі часто нагадували звичайних сільських жінок. Рідна мати, як і батьківський поріг, завжди були на нашій землі святим поняттям. Ці почуття дуже виразно передавали в іконах навіть професіональні майстри. Часом, відходячи від канонів, художники з Києво-Печерської лаври, з Волині, Сумщини та інших регіонів додавали до святих зображень щось суто своє, самобутнє. На жаль, чимало цих шедеврів-ікон було просто знищено під час жорстокої партійної боротьби з релігією. Досить значну частину святих реліквій вивезено контрабандним шляхом за межі України. А те, що залишилося, часто мало вивчене, досліджене. Й тому такі виставки, як ось ця, в Державному музеї Т.Г. Шевченка, де представлено ікони Богоматері XVIII—XX століть, становлять собою особливе явище. Організатори першої в своєму роді виставки — благодійний культурологічний фонд «Український ренесанс» та київська фірма «ВМК-експерт».

В експозиції репрезентовано близько 100 ікон відомих українських та російських іконописних шкіл, напрямів з приватних колекцій.

Чимало тут зображень Богоматері, що називаються Володимирськими. Звісно, це вже переспіви тієї, справжньої ікони, історія котрої надзвичайно цікава й варта того, щоб її згадати. За легендами, уперше цей образ було написано з натури євангелістом Лукою на дощці з того столу, за яким трапезував Ісус Христос із своєю Матір'ю та святим Йосипом. У 450 році ікону перевезено з Єрусалима до Константинополя. А в 1131 році царградський патріарх надіслав святиню київському князеві Андрію Долгорукому, котрий відзначався військовою звитягою та миролюбністю водночас. Він любив Бога, будував церкви і увійшов у історію як Андрій Боголюбський. Діставши від батька у спадок Вишгород, молодий князь узяв із собою ікону Божої Матері. Там вона була в храмі, звідки й дістала назву — Вишгородська. Та літньої ночі 1155 року сталося дивогляддя. Ікона зрушила з місця. Скоряючись волі Божій, князь Андрій помандрував з іконою в руках на північ, до Володимира. Тут він і став правити. Ікону Божої Матері Вишгородської помістили в Успенському соборі Володимира, де вона й стала головною святинею Русі — Володимирською. У 1395 році святий образ був перевезений до Москви в Успенський собор, потім знову — до Володимира. 1480 року ікона назавжди повертається до Москви, де й понині зберігається у Третьяковській галереї.

Саме ця ікона — найдревніша з усіх відомих — справила величезний вплив на техніку письма подальших зображень святих. В експозиції приваблює також сюжет «Казанської Богоматері», образ якої відомий з 1579 року, коли сталося чудесне явлення цієї ікони в Казані. Різні її варіанти — народні й професіональні — то як відгук на важливу подію в житті цього міста й Церкви.

Дивовижну колекцію ікон Богоматері — надії, заступниці усіх православних, збережених колекціонерами, приватними особами, як мовилося, показано у Києві вперше. Образ святої Діви-Марії ми бачимо таким, якому молилися наші близькі й далекі предки, — від Київської Русі до недавніх часів. І слава Богу, що зразки цих ікон збереглися на рідній землі.

Людмила БАРАНЕВИЧ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

На фоторепродукціях:
лівий ряд (зверху вниз) — Матір Божа Казанська (Україна, II пол. XVIII ст.); Матір Божа з немовлям (Україна, XVIII ст.); Матір Божа Ахтирська (Волинь, XVIII ст.).

правий ряд (зверху вниз) — Матір Божа Володимирська (Росія, XIX ст.); Матір Божа Остробрамська (Західна Україна, Польща ?, II пол. XIX ст.); Матір Божа з немовлям (Україна, I пол. XVIII ст.).

Олександр ТУРЧИНОВ, голова політико-економічної ради Всеукраїнського об'єднання «Громада»

Точка зору

Чому в Содомі і Гоморрі не встигли реформувати економіку?

Працюючи керівником підприємства, головою комітету обласної держадміністрації та в Кабінеті міністрів України, я мав можливість проаналізувати економічні процеси в Україні на всіх рівнях: державному, регіональному та на рівні підприємства.

Головне завдання, яке я поставив перед собою, з'ясувати, чому не працюють програми виходу з кризи. Дивно те, що програми здебільшого чудові. У них все чітко пояснено: роби раз, роби два. Є позитивний світовий досвід їх впровадження. Німеччина, Японія...

Але далі гасел справа не йде. Чому? Всі усвідомлюють доконечну потребу в реформах. В керівництві країни не знайдеш такого, хто не усвідомлював би, що це треба робити, треба реформувати, здійснювати приватизацію, змінювати податкову політику... На папері все добре, а в житті...

ДЕДАЛІ більше я переконувався, що важливішим за саму програму є питання, хто її реалізуватиме.

Варто зазначити, що за часів радянської влади всі ми змушені були провадити боротьбу за виживання. Ми були найманцями в держави, яка забирала практично все, що ти заробив. Ти міг або нічого не робити, отримуючи дармову жебрацьку юшку, або красти, щоб не залишатися злиднем. Громадянам створювалися такі умови, що вижити можна було лише шляхом прямого чи опосередкованого злочину. Так було за радянської влади, так є і сьогодні, коли є можливість заробити багато, але після сплати всіх податків, ти отримуєш ті самі копійки. Тому є всі форми виживання: пасивна, тобто приховувати від держави свої доходи, або активна — йти у бандформування і просто забирати у слабших за тебе. Коли держава може це робити, то чому цього не може робити рекетир?

Сьогодні в державі не лишилося жодного громадянина, який свідомо не порушував би закони. Невже кожен з тих знедолених, хто заробив десь копійчину, повідомив про це податкову інспекцію? Не думаю. Значить він уже вступив у протиріччя із Законом.

Будь-яка економічна програма чи концепція, чи якісь новітні зразки світового досвіду є приречені, доки не зміниться той, хто все це виконуватиме. Доки не зміняться стосунки між людьми. Як на мене, те, що відбувається в державі нині, можна охарактеризувати як економічний сатанізм. В Україні сьогодні створено такі закони, яких неможливо не порушувати, щоб вижити. А це породжує ще більших злочинців. І процес триває. Тому немає сенсу покращувати концепції, які не буде кому втілювати. Взяти, приміром, економічні програми Пинзеника чи Ланового, або в Росії Гайдара. В теорії все ідеально, не підкопаєшся. А на практиці нічого не виходить. Причина проста: жодна з цих програм не розрахована на те, що в житті її втілюватимуть злодії. Економіка — це стосунки між людьми, а не між злодіями.

ТОМУ ЄДИНЕ, що залишається, — це спробувати змінити відносини між тими, хто ті концепції втілюватиме. Успіх чи провал економічної реформи закладено саме в людині, бо тільки людина може виправити і реалізувати навіть не дуже вдалу програму. Або провалити найкращу і найретельніше продуману.

Це може прозвучати дивно, але Україні сьогодні потрібне передусім благословіння від Бога. Як його отримати — про це написано в Біблії. До речі, Біблія, я вважаю, нині є єдиним підручником з економіки, придатним для України. Всі ті знамениті іноземні підручники взагалі не придатні для застосування в Україні, бо наша економіка перебуває в «тіні». А там вже зовсім інші процеси і закономірності. У цих книжках немає аналізу тих процесів, що відбуваються у нас. А в Біблії є.

Економіка передбачає певні правила. Наприклад, я зі свого боку виявляю бажання і беру зобов'язання виконати якісь дії, а той зі свого боку робить те саме. Отже, ми юридично оформлюємо певний економічний процес. А те, що відбувається в Україні, більш схоже на шахову гру, в якій ти ходиш королевою, а я, замість того щоб віддати програного пішака, б'ю тебе дошкою по голові. Це не зовсім та гра, в яку захотів би грати кожен. Причому це не тільки стосунки між двома бізнесменами. Власник підприємства бере на роботу працівника. Він обіцяє робітникові платити гроші, а той зобов'язується виконувати певну роботу. А в результаті — той не платить гроші, а цей не виконує роботу.

Саме ці стосунки і є основою економіки. Між роботодавцем і найманим працівником, між замовником і виконавцем, між підприємствами. І тому, щоб побудувати якийсь економічний фундамент, відносини, людина повинна знати якісь рамки, за які не зможе переступити. Коли вона не зможе грабувати ближнього, коли вона працюватиме, навіть якщо за нею ніхто не наглядає.

Ми говоримо про наші проблеми на макрорівні, хоча проблеми починаються на рівні приватного підприємства, яке тільки-тільки спинається на ноги і набирає найманих працівників. І коли власник підприємства їде у відрядження, то його найближче оточення в кращому разі нічого не робить. А то створює свої особисті рахунки, розриває і перекладає угоди тощо. Хто працював у тому самому приватному бізнесі, знає, що найважче — це дібрати людей, які в спину не встромлять ножа, які не розтягнуть за його відсутності підприємство. А це дуже неефективно, коли потрібно за кожним працівником ставити наглядача.

Досі відомо лише дві умови, за яких людина може працювати достатньо ефективно. Це — страх і віра в Бога. В першому разі людина боїться голоду, холоду, майбутнього, минулого, фізичного чи якогось іншого покарання. У другому — загубити свою душу. Тобто людина не переступить закон не через те, що вона боїться в'язниці чи ще якогось покарання, а через те, що вона несе відповідальність перед Богом. В першому разі, коли настає ситуація, в якій людина впевнена, що вона не буде покарана своїм ближнім, або сусідом, або владою, то ніщо її не може відвернути від злочину. Інша річ, коли людина знає: хоч би як вона ховалася, але прийде Великий Суд, і за усі гріхи їй доведеться відповідати, тобто людина приймає модель життя, в якій є два шляхи: до Господа і до сатани.

І тільки коли більшість в суспільстві приймає цю модель, тобто приймає Господа в своє серце, ось тоді в цьому суспільстві на базі тих людей, які живуть за законами Бога, можна будувати ті відносини, які ми називаємо ринковою економікою, чи кращими зразками світової економіки. І навпаки: хоч як хто прагнув добробуту, щастя і т. ін., якщо поведінка людини обмежується лише страхом за своє фізичне життя, то тут зможе функціонувати лише диктаторська держава, де стимулятором до праці є куля в потилицю або в'язниця. Але, як показав досвід, це — неефективний шлях, бо він передбачає тільки рабську працю, а рабська праця сьогодні неконкурентоспроможна. Коли немає диктатури, то є піратська чи сатанинська держава, в якій панує «безпредел». Така держава приречена на самознищення внаслідок громадської війни або розбирань між кримінальними угрупованнями і кланами.

ОСЬ ТАК логічно я прийшов до віри. Варто подивитися на життя людини, яка не вірить в Бога. Чим воно відрізняється від життя тварин? Коли тварина знає, що її заріжуть, чи мисливець пристрелить, чи якийсь сильніший звір з'їсть, то вона намагається втекти. І навпаки, коли вона зустрічає ще меншу тварину, яку можна безкарно з'їсти, то вона її з'їдає. У мене постало запитання: чим саме я відрізняюся від тварини. Окрім того, що я ношу краватку і модний піджак. Та нічим. Без віри я — тварина.

А що таке віра? Це коли людина бере на себе якісь зобов'язання і їх виконує. І коли людина духовно готова до цього, то для неї і в економіці не існує іншого шляху, як брати на себе зобов'язання і добросовісно їх виконувати.

Багато сильних фірм сьогодні гине від того, що заступник хоче сісти в крісло свого директора. Тобто він не виконує своїх зобов'язань. І він того директора підставляє або за гроші просто фізично знищує. Чому багато фірм сьогодні розвалюються або створюються альтернативні? Бо якійсь людині, яка володіє інформацією щодо механізму роботи цієї фірми, інша фірма запропонувала зарплату більшу на десять доларів чи мільйон купонів. В результаті друга фірма задоволено потирає руки, що разом з людиною вона прийняла секрети своїх конкурентів, не усвідомлюючи, що на неї чекає та сама доля. Це і є ланцюгова реакція самознищення. Сатанинського самознищення.

А цьому може протистояти тільки віра. Більше нічого. Саме тому створивши Всеукраїнське об'єднання «Громада», ми розпочали свою роботу по організації діяльності Духовної ради, до якої увійшли представники всіх найбільших церков України. Не наша світська справа визначати, яка конфесія або церква ближче до Бога. Ми співпрацюємо з кожною і допомагаємо як тільки можемо. Бо нам протистоять не просто корумпована бюрократія чи мафіозні клани. Нам протистоять розгублені, озлоблені люди, для яких сатанізм став нормою життя. Звичайно, необхідні збалансовані економічні програми. Вони в нас є і ми постійно коригуємо їх до часу і, сподіваюся, прийде час, коли ми їх втілюватимемо. **Але сама програма нічого не дає. Так само, як молитва без праці перетворюється на порожні балачки, праця бездуховної людини перетворюється або в марну суєту, або в злочин. Тільки праця зі вірою в серці принесе нам мир і добробут.**

В Содомі і Гоморрі не встигли реформувати економіку. Бо творили тільки гріх. І були покарані. Замислимося?

Час усвідомити: кожен працездатний мусить добросовісно заробляти, платити податки, а держава має створити для цього розумне правове поле.

Історія

Надія ОНИЩЕНКО, науковий співробітник Ніжинського історико-краєзнавчого музею

«Будинок мій прислужиться до будь-якої культурної потреби»

Цей будинок у Ніжині по вулиці Заньковецької був зведений приблизно 1870 року. Прославився він не старовинною архітектурою, а тим, що в ньому мешкала Марія Костянтинівна Заньковецька. В цьому домі доживала віку мати актриси Марія Василівна Нефедьєва-Адасовська. Тут збиралися корифеї української сцени, які гастролювали в Ніжині: М. Кропивницький, Є. Зарницька, М. Садовський, П. Саксаганський, І. Карпенко-Карий, І. Мар'яненко.

Геніальна Заньковецька в повсякденні не була примою. Приїжджаючи на відпочинок в рідне місто, Марія Костянтинівна оточувала себе творчою молоддю, керувала виставами, грою захоплювала членів гуртка, а найздібніших переводила до колективу Садовського у Київ.

Учасниця аматорських вистав у Ніжині, вчителька О. Булига пригадувала, як у 1916 році в домі Заньковецької репетирували «Лимерівну». В подарунок видатній актрисі Оксана Фадіївна піднесла... банку гасу. Вони заповнили ним лампу і провели урок, такий, що називається сьогодні «мастер-класс».

Коли нещодавно на домі Заньковецької поновлювали меморіальну дошку, після церемонії до мене підійшла немолода жінка, що живе по сусідству.

— А ви знаєте, моя бабуся спілкувалася з Марією Костянтинівною і розповідала, що артистка за свої кошти проклала шосейну дорогу. Коли недавно протягували тут природний газ, розкопали ту шосейку.

У 1924 році хвора Марія Костянтинівна переїхала до Ніжина і жила у місті до 1926 року. Вона прагнула провести тут решту своїх днів, та будинок потребував ремонту. «Щоб одремонтувати 2—3 кімнати, — казала вона ніжинцю Ф. Проценку, — треба 300—500 карбованців, а у мене їх нема».

За ініціативою Проценка, керівника музично-драматичного товариства, у 1926 році у Ніжинському окружному музеї було створено театральний відділ. Планувалося збудувати у місті зимовий театр імені Заньковецької, а в ньому — театральний музей. Для нього Марія Костянтинівна передала близько тисячі експонатів. У 1927 році міська Рада винесла постанову про ремонт будинку Заньковецької, але нічого не було зроблено. 1935 року після смерті актриси садибу передали фельдшерсько-акушерській школі, а пізніше пристосували під гуртожиток ремонтно-будівельної дільниці. Вже вісім років дев'ять сімей чекають нормального житла, міськрада обіцяє передати будинок під музей, та невідомо, скільки ще доведеться чекати.

— Свій будинок у Заньках я віддала на потреби селян. Зараз там міститься сільбуд, — казала Марія Костянтинівна, ще проживаючи у нашому місті. — Будинок у Ніжині після моєї смерті теж прислужиться до будь-якої культурної потреби...

Ці слова нашої геніальної землячки не можна забувати. Адже її життя й творчість — золота сторінка в історії української культури. Й пам'ять про Марію Заньковецьку ми маємо свято берегти.

Анатолій ФЕДОРІВ, журналіст

Проблема, виявляється, у мові

Важко було чекати якихось радикальних результатів від чергового щорічного Конгресу Асоціації європейських журналістів. Адже ця організація відзначається стабільністю складу і теоретичним підходом під час розглядання актуальних проблем сучасності.

І все-таки в Хельсінкі, де в Маріна Конгрес Центрі проходив XXXII з'їзд Асоціації, відбулися дві новини.

Перша з них полягає в тому, що на форум було запрошено представників журналістських кіл практично з усіх колишніх республік європейської частини СРСР, зокрема з України, що зразу зробило цьогорічне зібрання найбільшим за час існування АЄЖ. Керівництво Асоціації в особі генерального секретаря Гюнтера Вагенленера підкреслювало, що прихильно ставиться до можливого членства в Асоціації представників засобів масової інформації новостворених держав. Але при цьому не хоче бачити серед них ні лівих, ні правих. Для початку повноправним учасником цього своєрідного об'єднання стала група журналістів з Естонії.

Association of European Journalists
Eurooppa-toimittajien yhdistys ry

Другим чинником, який дещо випадав із загального досить спокійного розгляду інтеграційних процесів у Європі, була доповідь Роберта Джарретта, голови відділення служби зовнішньої інформації. Висловившись загалом про позитивні моменти розвитку співробітництва країн Старого світу, він, разом з тим, закликав обережно ставитися до входження у Європейське співтовариство нових партнерів, зокрема зі Східної Європи. Мотивував свою точку зору Р. Джаррет тим, зокрема, що доведеться розширювати кількість офіційних мов Співтовариства, а це ускладнить роботу, потягне за собою додаткові технічні труднощі й матеріальні витрати.

Звичайно, є проблеми економічного характеру. Вірогідні нові члени ЄС здатні постачати значну кількість сільгосппродуктів, що може привести до перенасичення ринку Заходу, скорочення виробництва. І, врешті-решт, до зростання безробіття в аграрному секторі нинішніх країн—членів Співтовариства.

Враховуючи те, що особливого заперечення думка Р. Джарретта у присутніх не викликала, можна зробити висновок: серед частини журналістів Західної Європи така позиція знаходить розуміння.

Якихось підсумкових Документів Конгрес Асоціації європейських журналістів не приймав. Черговий з'їзд заплановано провести наступного року на Мальті.

Київ—Хельсінкі—Київ.

Дешевше й вигідніше

Керівництво Азербайджану розглядає питання про будівництво в республіці підприємства для друку грошових знаків та інших цінних паперів, документів.

Ще минулого року було укладено договір з німецькою фірмою «Ман Міллер», та деякі деталі залишилися нез'ясованими. Переговори знову поновлені. Очікується, що зиск від угоди буде обопільним. Справа варта заходу: вартість закуповуваного обладнання разом з іншими витратами становить 10 мільйонів доларів, тоді як друкування лише паспортів за рубежем стає у 5 мільйонів доларів.

Ровшан АЛІЄВ.

Баку.

Фотофакт

ВІТАННЯ З ЕЛЛІНСЬКОГО ПЕРІОДУ

Найбільший у своєму роді скарб із будь-коли знайдених на території Ізраїлю, що складається з срібних монет еллінського періоду, був виявлений біля Хайфи фахівцями Морського відділу Ізраїльського правління археології (ІУА). Монети важать близько 21 кілограма, крім того, є ще 1800 інших монет загальною вагою 20 кілограмів. Ці монети, відомі під назвою тетрадрахми, були викарбувані у Пафосі у 145 році до н.е. за часів правління імператора Птолемея VI Філометора.

В еллінський період ці монети мали велику вартість: у архіві Ксенона, грека, що мешкав у Єгипті у III ст. до н.е., є інформація про те, що денний заробіток простого найманого солдата становив чверть срібної тетрадрахми.

У першому та другому століттях до н.е. Келесерія, як тоді називалася країна, відігравала важливу роль у економіці імперії Птолемеїв, оскільки тут пролягали шляхи з Далекого Сходу. Великі купецькі судна курсували вздовж узбережжя країни, перевозячи рабів, маслинову олію, вино та пшеницю.

Співробітник ІУА морський археолог Яків Шарвіт стверджує, що монети були серед іншого вантажу на кораблі, що прямував з Єгипту на північ і затонув поблизу Хайфи. Шарвіт вважає, що знайдені монети були або отримані як плата за товари й рабів, перевезених на судні, або ж були жалуванням для найманих солдатів Птолемея. З історичних джерел відомо, що союз птолемейського правителя Єгипту та правителя Келесерії був розірваний у 146 році до н.е., після чого військо Птолемея зайняло узбережжя Келесерії.

Світ захоплених

Сергій БЛАГОВ

ВІДСТАВНИКИ, ДОПИТЛИВІ ТА ІНШІ

«Особливі маршрути у В'єтнамі спеціально для ветеранів першої піхотної та 101-ї повітряно-десантної дивізій, 11-ї бронетанкової бригади, першого і третього корпусів морської піхоти війська США», — такими словами розпочинаються тепер рекламні проспекти багатьох туристичних фірм. Відставним «джі-ай» пропонують відвідати місця колишніх боїв, причому не тільки власні позиції, а й бази колишнього ворога. Не забуто й ветеранів окремих частин із Австралії та Нової Зеландії, Південної Кореї й Таїланду, які воювали у В'єтнамі: для них теж передбачено спеціальні маршрути.

І туристи — зрозуміло, не тільки ветерани-відставники — їдуть до В'єтнаму. Минулого року тут побувало 75 тисяч американців. Це — найчисленніша група закордонних гостей. Загалом же кількість іноземних туристів, які приїздять до СРВ, щороку зростає приблизно на третину, і, за словами генерального директора головного управління туризму До Куанг Чунга, ця служба планує прийняти 1995 року один мільйон гостей з-за кордону, а 2005 року — три мільйони. В'єтнам приваблює іноземців своєю екзотикою: неймовірним скупченням людей на вулицях міст, можливістю проїхати на рикші, незайманою природою у відносній близькості від великих міських центрів.

В останні шість років в СРВ видано ліцензії на 95 проектів у галузі туризму з залученням іноземних інвестицій на загальну суму 1,4 мільярда доларів — близько однієї п'ятої загального обсягу прямих закордонних капіталовкладень у В'єтнамі. Лише фірма «Сайгон турист» залучила минулого року близько 200 мільйонів доларів закордонних інвестицій. За підрахунками цієї компанії, іноземці проводять у місті Хошиміні в середньому шість днів, витрачають щодня 71 долар.

Ханой.

Фотофакт

НОВІ СТАРЦІ

З настанням літа на тротуари Москви вихлюпнулась «нова хвиля» старців. Часом зовні вони цілком працездатні. Брудні, у подертому одязі, оточені нечесаними дітлахами у дранті, вони здебільшого туляться до престижних готелів, центральних ресторанів та фірм. Оскільки громадяни розгублені (кому допомагати, адже лиха так багато), щоденний «заробіток» нових старців досить великий. Часом і валюта перепаде. Як і у вищих колах, тротуари поділено на «зони» впливу», суворо дотримуються невидимі кордони.

«Нещасні» такої категорії не потребують послуг численних соціальних фондів, їх цілком влаштовує така брудна робота...

На знімку: денний заробіток.

Фото ІТАР-ТАРС.

Валюта

СОМ СТАЄ ВАГОМІШИМ

Стрімко знижується офіційний курс долара та російського рубля стосовно сома, грошової одиниці Киргизстану. Тут долар коштує всього 11,30 сома, а сом — 180 російських рублів. Національний банк не поспішає з прогнозами.

Тим часом у народі розгублення: чи й далі скуповувати «зелені», чи негайно позбуватися їх. Вважають, що тенденція до зростання курсу сома зберігається завдяки ухваленому в Парижі рішенню надати Киргизстану додаткові пільгові кредити, в тому числі й на зміцнення національної валюти.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бишкек

По країнах і континентах

Фінал «справи Еймсів»

Колишньому співробітникові ЦРУ Олдричу Еймсу та його дружині Росаріо, що визнали себе винними у шпигунстві на користь Радянського Союзу та Росії, буде дозволено зберегти ранчо й дві квартири у Колумбії.

Під час судового засідання в окружному суді Александрії (штат Вірджинія) Олдрич Еймс, згідно з угодою, досягнутою з федеральними слідчими, зробив зізнання, що протягом дев'яти років займався шпигунством проти США, і був засуджений до довічного ув'язнення. Росаріо Еймс так само визнала себе винною у змові з метою шпигунства та, як і її чоловік, у несплаті федеральних податків. Але вирок їй оголосять не раніше серпня.

Подружжя погодилося піти на поступку перед урядом, що намагався уникнути тривалого суду над ними, під час якого довелося б розкрити деякі делікатні відомості про діяльність розвідки та контррозвідки США, в обмін на «м'якше» покарання Росаріо Еймс. Це дасть змогу їй зайнятися вихованням сина Пола, котрому зараз 5 років. Нині він перебуває в Колумбії у матері Росаріо. Одразу після цього судового засідання слідчі заявили, що укладена угода залишить Еймсів «без цента в кишені». Одначе, як тепер стало відомо, уряд усе ж був змушений у ході «торгу» з Еймсами залишити їм ранчо та дві квартири в Колумбії.

На Акрополі й камінь — історична цінність

«Не беріть каміння на Акрополі!» — для науки іншим мають сказати два російські моряки, яких грецький суд засудив до 18 місяців ув'язнення за спробу «викрасти» археологічні цінності. Проте, врахувавши попереднє ув'язнення (моряки сиділи у грецькій в'язниці з минулого літа), їх звільнили й відправили додому в Росію.

Така неприємна пригода сталася з механіками теплохода «Волго-Балт-114» Північно-Західного пароплавства Іваном К. й Олександром Ц. Під час екскурсії на афінський Акрополь один з них підняв невеликий шматок мармуру й поклав у сумку як «сувенір». Проте біля виходу моряків зупинив сторож, викликали поліцію, котра звинуватила невдах-екскурсантів у спробі викрадення античних цінностей.

Сюжет

Юрій ПІЧУГІН

За відвідання «власного» похорону треба платити

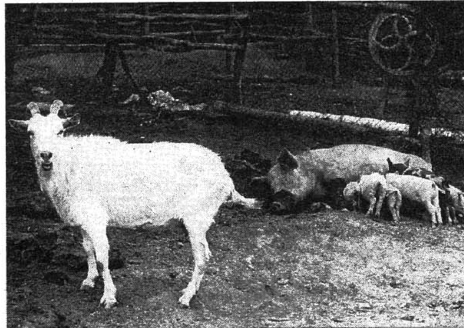
За відвідання «власного» похорону південноафриканцеві Майклу Якобсу Котце доведеться сплатити 8 тисяч рандів (2,2 тисячі доларів США) або провести 14 місяців у в'язниці. Йому також належить повернути незаконно одержану «посмертно» страховку у сумі 20 тисяч рандів.

Такий вирок виніс у вівторок міський суд Йоганнесбурга, що охарактеризував підсудного як «унікального афериста». 20-літній М.Котце повністю визнав свою провину, заявивши при цьому, що він «глибоко розкаюється у вчиненому і зазнає душевних мук».

У 1988 році він з релігійних міркувань вирішив відмовитися від призову до армії. Але на сімейній раді його брат Пітер запропонував, щоб уникнути неминучого публічного скандалу і судового розгляду, відслужити замість Майкла. Так і вирішили, а ввести в оману відповідні органи було справою техніки. Однак через кілька місяців служби «двійник» дістав травму, від якої помер у військовому шпиталі. Його поховали під ім'ям брата, який визнав за свій обов'язок побувати на панахиді.

Відтоді М.Котце закінчив університет, одружився і став батьком двох дітей. Усе виявилося лише торік зовсім випадково. Але у поданому до суду письмовому щиросердному зізнанні звинувачуваний повідомив, що весь цей час не мав жодної хвилини спокою і тому з полегшенням сприйме будь-яке покарання.

Сергій ПАВЛЕНКО, «Голос України»

ФЕРМЕР УЗЯВ ТА Й СІЧ ЗАСНУВАВ

І вчинок той лицарський і хазяйський люди оцінили

За лісами, за болотами, що між Браницею Бобровицького та Дніввкою Козелецького районів, утворено... Браницьку козацьку Січ. Відразу зазначимо: на повному серйозі, насправжки.

Фермер, кошовий отаман В'ячеслав Гузій зі своїми однодумцями вирішили відтворити на 30-гектарній вольниці-випасі козацько-старшинське поселення- пристановище для гартування волі, духу й доброго господарювання.

П'ятий рік уже В. Гузій хазяйнує подалі від людського ока. Дали йому, мов глузуючи, за болотом невдоби — латки низових випасів з мокрими видолинками, густо зарослими чагарниками та очеретом. Але він не переживає. І земля в нього не гуляє.

Спало на думку В'ячеславові Івановичу жити, як колись січовики. Зробив із друзями зимівники для худоби у лісі, збудував за старовинним звичаєм хатку. Розвів свиней, кіз, бичків, коней, гусей. І господарює. Ще й людей лікує. Бо на травах знається.

Я був вражений кількагектарними простими загонами- кошарами з гілля, яке, однак, не дуже-то надійно могло остерегти поросят, кіз.

— А вони в мене на волі цілий рік, — розповів фермер. — Як колись на Запорозькій Січі. Я з істориками-спеціалістами радився, як той уклад відтворити. Все в мене облаштовано за козацьким зразком. Маю 150 свиней і поросят, 30 ангорських кіз, 6 бичків, десяток коней. Тут їм зелень, корінці, вода. Харч, як мовиться, під ногами лежить. Хочеш — їж. Хочеш відпочити — куняй у зимівнику. Все просто. І гарно.

— А дружина що тут робить?

— А їм сюди — зась. Вона в мене в місті.

Молоді хлопці, та й старші чоловіки, спочатку приходили подивитися — подивуватися цьому господарюванню, а тоді залишилися у зимівнику ночувати — допомагати фермерові. Отак і утворилося козацьке товариство. Артур Халімон аж з Бобровиці — райцентру — почав вчащати на вольницю козакувати.

— Мені тут гарно, цікаво, — ділився враженнями. — Я взимку майже всі вихідні тут пробув.

Це саме заманило сюди й Віктора Свирида та інших юнаків. Зимівник — добра їм школа гартування перед армією, навчанням. Можна й зрозуміти головного агронома Бобровицького бурякорадгоспу Віктора Жужрина, заступника директора з постачання цього ж господарства Володимира Маринченка, керівника фірми «Вереск» Сергія Ровного та інших козаків, які визнали нелегкі січові закони та козацьку субординацію: свій вільний час вони вирішили присвятити духовному збагаченню, ознайомленню зі старовинними звичаями.

... Липень став подією для Браницької Січі. На своїй Великій Раді козаки вирішили увійти до складу Українського козацтва, охороняти церкви Київського патріархату, утворювати й надалі козацькі поселення.

До Браницької Січі 9 липня завітав з почтом священнослужителів єпископ Переяслав-Хмельницький, вікарій Київської єпархії Київського патріархату Нестор, благословив новоприйнятих та бувалих козаків на єдність, діло, угодне Богові та людям. У своїй палкій промові закликав січовиків з любов'ю творити Українську державу.

А це в козаків справді — головне завдання. Бо Браницька Січ — їхній духовно-патріотичний оберіг, а Україна — мати.

Чернігівська область.

На знімках: фермер В'ячеслав Гузій та куточок його обійстя; писар Григорій Войток записує козаків до Браницької Січі; присяга; так гартуються козаки; благословіння вікарія Київської єпархії преосвященного Нестора; козацька юшка готова.

Фото Валерія ІНЮТІНА.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

«Коли б все знали до кінця, то скандал був би грандіозний», —

каже знаний бомбардир Олег Саленко

— Унікальний гравець. Для нападаючого важливо вдало обрати позицію для прийняття м'яча. А у Саленка дивовижний хист опинитися саме в тому місці, де потрібно. Якби я був тренером збірної світу, то обов'язково запросив би його до своєї команди, — сказав про киянина видатний бразильський форвард, дворазовий чемпіон світу Евальдо Ізідіо Нето, якого спортивний світ знає під іменем Вава.

Ну, а видатний український футболіст Олег Блохін відзначив, що його тезко Саленко вже вписав своє прізвище до великої книги з історії футболу, забивши в одному матчі п'ять м'ячів, і запросив героя Кубка світу-94 до «команди зірок».

Ви вже здогадалися, що мова йде про сьогоднішній матч, який розпочнеться о 18.30 на Республіканському стадіоні між найкращими гравцями планети і збірною зірок київського «Динамо», присвячений утворенню Міжнародного благодійницького фонду Олега Блохіна.

Саленко першим приїхав до Києва з числа запрошених (не дивно, адже він — киянин) і гріх було не поговорити з ним.

— То кому ж вручать золоту бутсу найкращого бомбардира світового чемпіонату: вам, болгарину Стоїчкову, чи обом по призу? — запитав його.

— Либонь, мені. До мене зателефонували з Російського футбольного союзу і сказали, що ніби так буде, бо у мене шість м'ячів і голева передача, а у Христо — тільки шість голів. Хоча я не проти того, щоб призів було два...

— Що переживаєте після повернення з Америки?

— І радість, і смуток. Адже був мій особистий тріумф і катастрофа збірної Росії. Хоча ми спромоглися грюкнути дверима, розгромивши збірну Камеруну — 6:1. Чому стався провал? Щоб відповісти на це запитання, потрібен час. Необхідно все переосмислити, проаналізувати, а тоді тверезо оцінити. Те ж, що кажуть сьогодні і пишуть, — чистісінькі емоції.

— А взагалі, які враження від чемпіонату?

— Турнір показав, що процес вирівняння команд триває. Колективна гра мала перевагу над індивідуальною. Тут є, звичайно, і негативний бік. Футбол без зірок, як на мене, багато втрачає. Особистостей можна перелічити на пальцях: Ромаріо, Бебето, Жоржиньйо, Стоїчков, Хаджі, Роберто Баджо. Америка, кажуть, заробила на чемпіонаті непогані гроші. Але по-справжньому пройнятися футболом так і не змогла. Чужий він поки для неї. Гадаю, що всесвітні футбольні фестивалі повинні проходити тільки в тих країнах, де цю гру обожнюють. Багато американців навіть не знали і не хотіли знати, що такі змагання відбуваються на їхній території. Вперше чемпіонат проводився без державних структур силами виключно приватних компаній. Мабуть, і цей факт мав вплив.

— Що скажете про чемпіона?

— Збірна Бразилії, як на мене, перемогла завдяки чудовій грі в ... захисті. Такої потужної оборони, як оце тепер, вона не мала ще ніколи.

— І все ж, чому Росія так успішно зіграла з Камеруном?

— Нас ніхто вже не давив, як перед чемпіонатом і в його процесі. Декому навіть погрожували вигнати зі збірної. А перед останнім матчем про нас забули різні начальники. Отож вирішили, що нічого втрачати: або зіграємо, або ні. Виходить, можемо. Але прикро, що деякі видання, зокрема московський «Спорт экспресс», уже й ярлики встигли повісити. Мовляв, камерунці віддали нам матч. Дивина, та й годі.

— Продовжують писати не тільки про це, а й про чвари в російській збірній. Багна вистачає на всіх...

— Коли б журналісти знали все до кінця, як ми, то скандал був би грандіозний. Хто кому що обіцяв, що не виконав, — то минуле. І немає потреби все ворушити. Це справи не спортивні, а залаштункові. Ми дали обітницю мовчання...

— Які ваші особисті плани?

— Багато хто знає, що я змінив клуб. Через кілька днів вирушаю до Валенсії. З місцевим клубом маю контракт на п'ять років. Хоча були запрошення й з інших країн, зокрема з Італії. Однак вважаю, що і в «Валенсії» — одній з найкращих команд Іспанії — грати престижно. До того ж, я вже звик до таметнього футболу, опанову іспанську. Міняти життя якось не хочеться. І останнє: дякую Олегові Володимировичу Блохіну за запрошення взяти участь у матчі «зірок». То велика честь для мене.

Олександр БОЛОДУРІН

Пейнтбол приживається у Києві

Американці все-таки навдивовижу винахідливі люди. З чого завгодно зроблять шоу. І зуміють переконати весь світ, що це цікаво. Так, ковбої, які позначали тварин у своїх стадах фарбою пострілами із пневматичних пістолетів, вирішили одного разу пограти між собою у «війну». А за якийсь час ця забава перетворилася в гру під назвою «пейнтбол» (пейнт — фарба, бол — кулька).

Пейнтбол — це гра, в котрій дві (чи більше) групи людей мають здобути прапор суперника. Кожний гравець озброєний пістолетом, що стріляє желатиновими кульками, наповненими фарбою. Гравець, у тіло якого влучила така кулька й пофарбувала місце влучення, вважається «мертвим» і вибуває з гри. Перемогу одержує команда, що захопила прапор суперника.

Цю запальну гру вперше було зіграно в Нью-Хемпширі (США) в червні 1981 року. А потім розпочалася справжня пейнтбольна лихоманка. Спочатку в неї грали для розваги вихідними днями, а потім вона перетворилася на спорт. У США нині пейнтболом займаються п'ять мільйонів чоловік. Тут є 1000 спеціальних полів.

Але ось, схоже, ця лихоманка докотилася і до України. Нещодавно в мальовничому лісі на території санаторію «Пуща-Озерна» відбулася презентація пейнтболу.

Це стало можливе завдяки ініціативі Міжнародної неурядової асоціації «Безпека приватного бізнесу», фірмі «Сакура і К°». Вони встановили контакт із світовим лідером у виробництві пневматичної зброї — американською фірмою «Кроссман продактс». І до Києва прибув консультант фірми пан Борис Браун.

На прес-конференції пан Браун основну увагу зосередив на спортивному аспекті пейнтболу. Він розповів про чемпіонати Європи і світу, про порядок їх проведення. Цікаво, що пейнтбол незабаром буде введено до олімпійських видів спорту.

Потім виступив президент Міжнародної асоціації «Безпека приватного бізнесу» Олександр Дичек. Він висловив свою зацікавленість у використанні пейнтболу в системі підготовки фахівців, котрі працюють у сфері забезпечення безпеки. І першою організацією, яка візьме пейнтбол на озброєння, буде Українська національна школа охоронців.

Безумовно, такий безпечний і ефективний метод тренувань має лягти в основу підготовки фахівців і МВС, і СБУ, й інших структур, де специфіка служби передбачає використання зброї.

А який же пейнтбол як вид спорту? У програмі презентації і цьому моменту приділили увагу. Можна сказати, що 30 червня стало днем народження нового для України виду спорту. І першим можна вважати матч між командами фірми «Сакура і К°» і фірми «Сапсан». Важко змалювати це захопливе видовище.

Перші кроки в будь-якій справі важкі. Але МНА «Безпека приватного бізнесу» всерйоз настроєна розвивати пейнтбол. З цією метою створено в країні «Пейнтбол-клуб». Він надасть можливість для проведення регулярних ігор в пейнтбол як членам клубу, так і будь-кому, хто бажає перевірити свої сили в екстремальній ситуації. Окрім цього, клуб допомагатиме і методичною літературою, і спеціальним обладнанням тим, хто зацікавлений у створенні нових центрів пейнтболу в Україні.

Контактний тел./ факс (004) 229-74-81.

* * *

Цей загадковый пан із зброєю в руках — Борис Браун, який приїхав до нас із Лос-Анджелеса поділитися досвідом.

Фото Олександра КОСТЮЧЕНКА.

Петро ГЕНЧУК

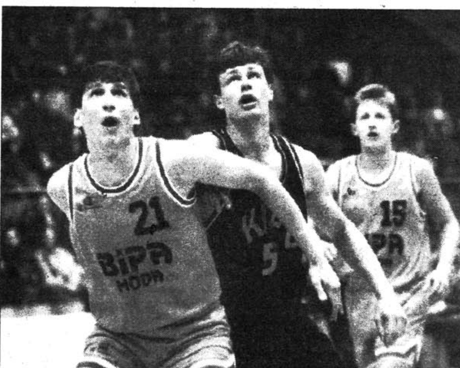
«Київ-Баскет» планів не змінює

Здається, що тільки вчора завершився національний чемпіонат баскетболістів. Але непомітно промайнула коротка відпустка — і наші провідні клуби вже завершують перший етап підготовки до нового сезону, який обіцяє шанувальникам баскетболу багато цікавого.

У пресі багато згадувалося про феномен клубу «Київ-Баскет», який за рік від першої ліги пройшов до срібних медалей у вищій. Начальник команди киян **Аркадій ШАФРАНСЬКИЙ** днями повернувся з Бердянська, де тренується віце-чемпіон України.

— Перебуваєте на березі теплого моря, то, мабуть, ніжитесь у його ласкавих хвилях і загоряєте? — запитав його.

— У Бердянську ми проводимо збір із загальнофізичної підготовки. Скажу відверто: хлопці у тридцятиградусну спеку не шкодують себе, з ранку до вечора бігають кроси, піднімають тонни заліза, виконують спеціальні комплекси вправ на піску, грають у футбол. Отож, розслаблятися немає часу. Зрозуміло, вони купаються в морі. Але то — нагорода за працю.

— А в баскетбол грають?

— Оце тільки тепер наставники команди Андрій Підковиров та Борис Вдовиченко змилостивилися і ввели в тренувальний процес заняття з баскетболу, що проходять у відмінному залі місцевої ДЮСШ, куди київські баскетболісти їздять на автобусі.

— Уболівальників у першу чергу цікавить інформація про зміни в команді...

— Вони не такі вже й великі. Хоча маємо поповнення. Насамперед скажу про чудового майстра Євгена Мурзіна, знайомого вам за виступами у київському «Будівельнику» та збірній України. Останній сезон він провів в одному з клубів Ізраїлю. А тепер повернувся до Києва і виявив бажання грати саме в нашому клубі. Перейшов до нас із «Будівельника» й здібний центровий Сергій Половко. Його зріст 210 сантиметрів. Утім, процес комплектації триває. Можливо, у складі «Київ-Баскета» з'явиться ще ряд добрих майстрів, і довга лава команди дасть змогу їй поборотися за найвищий титул.

— Отже, я зрозумів, що «Київ-Баскет» планів не змінює?

— Абсолютно правильно. Більше того, збираємося гідно представляти Україну й у розиграші Кубка Європи.

— Що ж плануєте після Бердянська?

— Плани у нас великі. 26 липня команда повертається до Києва. Вдома працюватиме по двічі на день до 8 серпня. Після цього вирушить до Москви, де на олімпійській базі Росії в Новогорську тренуватиметься і зіграє товариські матчі з московськими клубами «Спартак», «Динамо» і, можливо, ЦСКА. Далі на нас чекає міжнародний турнір у литовському місті Каунасі. Потім знову заняття вдома, а наприкінці серпня — турнір у Донецьку. Це, гадають тренери і керівники клубу, дасть можливість набути необхідної форми, щоб успішно стартувати в Кубку Європи.

— Де і коли це станеться? Нагадайте ім'я вашого суперника.

— Перший поєдинок зіграємо 6 вересня вдома проти клубу з Нідерландів ПВ «Мустанг Джинс» (Ден Хелдер). Зустріч відбудеться в Палаці спорту, де зробили нове сучасне покриття для спортивних ігор. До речі, плануємо й матчі національного чемпіонату проводити на цій чудовій арені, яку дуже люблять кияни і гості міста...

— Дякую, пане Шафранський, за інформацію. Від імені читачів нашої газети привітайте гравців «Київ-Баскета», побажайте їм успішних виступів...

* * *

На знімку: Володимир Шевченко (в центрі) у складі «Київ-Баскета» з'явився лише у середині чемпіонату, але природно вписався в колектив і приніс йому чимало користі.

Фото Миколи БОЧКА.

Точка зору: повертаючись до надрукованого

КИНУВШИ побіжно оком на назву допису «Обереги духовності», видрукованого в 93-му числі за 20 травня ц.р. «Голосу України», та водночас звернувши увагу на гаслову сентенцію в підзаголовку — «не дискредитувати, а примножувати культурні надбання країни», — я спершу подумав, що автор — А. Авдієвський, титулований як голова Всеукраїнської музичної спілки, народний артист України, лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка (чомусь приховано звання народного артиста СРСР та лауреата Державної премії СРСР), а на додаток ще й член-кореспондент нової Академії педагогічних наук, поведе мову про справді основні проблеми духовного відродження в часі становлення української державності. Зокрема, бодай оглядово, в межах газетної площі, проаналізує стан близького йому хорового мистецтва. Бо й справді, на широкому кону бачимо чимало нових хорових колективів, які якщо не похитнули авторитетів, то в потенції спроможні своєю високою майстерністю позмагатися з монополістами на професійну бездоганність.

Натомість з першого ж абзацу дізнаємося, що поважний маестро зібрався під закличним гаслом поміркувати «над необхідністю заснування в країні державних нагород» і в зв'язку з цим «висловити ряд своїх думок щодо порушеної проблеми, котра ... конче актуальна й злободенна». Що ж, воля кожного по-своєму визначати актуальність і злободенність. Якщо зважити, що за тоталітарного режиму шановний Анатолій Тимофійович пізнав принадність чи не всіх відзнак і нагород (крім Ленінської премії, здається), то, мабуть, йому з руки ставити в таку залежність мистецьку вартість. Міркуючи в такий спосіб, можемо лише припускати, скільки втратила наша культура від того, що Артем Ведель, Максим Березовський, Дмитро Бортнянський, Микола Леонтович не були заслуженими, народними чи лауреатами державних премій або ж уславленими високими нагородами.

Та, напевне, якщо в суспільному розвитку ми стоїмо на цивілізованому щаблі гуманності, то пошанівок з боку держави має свідчити, мабуть, про духовну наповненість її засад. І в цьому плані А. Авдієвський має рацію, бо, зрештою, йдеться не «про матеріальне забезпечення, а моральну підтримку митця». Але... І це «але» дуже суттєве: чи мусимо цілком успадковувати винагородну систему минулого, коли в оцінці переважав не творчий принцип, а дуже часто вирішальними були оголена комуністична ідея і посадовість? І саме з такими застереженнями треба ставити питання в часі, коли в новій державі виробляться нові оцінки творчого процесу, коли його результат має бути співмірний з високими світовими зразками.

О, як нам знайомий отой зверхньо-тавруючий вказівний перст! «... Про таланти у нас забули. Мало того, знайшлися сили, котрі встановили невидимий мораторій на державні нагороди. А деякі «керівники від мистецтва» вважають, що нагороди взагалі не потрібні... Так хто ж ці «керівники від мистецтва» насправді, котрі навіть не вважають за потрібне залучати до процесу присвоєння нагород митців-професіоналів?»

Михайло ТКАЧ, письменник

Зворотний бік жаданої медалі

Що таке проект «Україна» і чому він дратує деяких наших культурних діячів

Нарешті, ще одна цитата, яка аж проситься, щоб її навести в позові до суду справедливості. «На мій погляд, просто неймовірним є те, що серед вище згаданих «доброзичливців» (нікого не згадано. — М.Т.) бачимо і ... міністра культури України І. Дзюбу, якого я поважаю як літературознавця і критика, але з його діями як міністра культури не можу погодитися».

Отож, з якими це діями метр не може погодитися? Виявляється, що мова про нагороди — це лише привід для того, щоб показати зворотний бік жаданої медалі. А він такий, що міністр, наче «займаючись пошуком майбутнього художнього керівника для ще не створеного хору і спонсорів для так званого «проекту «Україна», котрим передбачено міжнародне турне тим же, ще не існуючим хором, вважає за потрібне шукати такого керівника ... за кордоном...» При цьому, як виявляється, Дзюба віддав перевагу «колишньому директорові Київського театру опери та балету В. Колеснику, який заради амбіцій (відчуваєте тон?! — М.Т.) давно вже покинув Україну напризволяще і займається мистецьким бізнесом у Канаді?»

Після подібних звинувачень колись — пряма дорога на Соловки або ж на далеку Колиму. Тим паче, як застерігають нас, «подібні заяви (??? — М.Т.), а тим більше міністра культури України, не роблять честі... ні йому, ні молодій державі. Навпаки, дискредитують і країну, і його самого... можуть убити (бр-р! — М.Т.) в людині не лише віру в істинну вартість духовних надбань народу, а й бажання їх примножувати...»

Зрештою, як бачимо, позиція метра полягає в тому, що «варто діяти навпаки: не лише знаходити на Батьківщині митців-професіоналів, які б гідно представляли мистецькі надбання за кордоном, а й від імені держави всебічно заохочувати нагородами митців...»

Отакої!.. Дайте мені найвищу нагороду незалежної держави і відправте з колективом у міжнародне турне. Дома ми вже набили оскому, то згодні потратити з державної казни 2—3 мільйони американських доларів на глобальну поїздку.

Оскільки у звинуваченні міністра культури не дотримано презумпції невинності, то я, як особа безпосередньо дотична до проекту «Україна» в іпостасі генерального виконавчого директора, мушу викласти на суді справедливості справдешню суть справи. Поклавши руку на Книгу правових законів, засвідчую, що Іван Дзюба як державна особа не шукав художнього керівника і не шукатиме, бо названий проект задуманий як неурядова патріотична акція, спрямована на долучення кращих надбань української духовності до світового ареалу. Та не менш важливе — він, цей проект, передбачає поширення об'єктивної інформації в переважній більшості країн земної кулі про потенційні можливості України, яка обрала шлях розвитку як незалежна держава.

Позаяк п. Авдієвський довірився інформації своїх консультантів та дуже обмежених діаспорних агентів і не побажав спершу докладно ознайомитися з проектом «Україна», а вже відтак висловлювати свої міркування в пресі, то я змушений трохи ширше викласти основоположні моменти задуманої акції.

Крім пісенної програми, яка складатиметься з класичних, здебільшого припорошених забуттям (та й нашою байдужістю) творів українських авторів, організатори готують до видання найбільш поширеними мовами світу грунтовну, широко ілюстровану книгу «Україна: держава, земля і люди», пересувну фотовиставку, збірку репродукцій шедеврів українського малярства, комплекти листівок історичних пам'яток, міст і регіонів України, видання пісенної класики і таке інше.

Що стосується «неіснуючого хору», то його справді нема. І не буде, як ще однієї новоствореної структури на постійній основі. А буде так, що відібрані 70 кандидатів з числа майже 800, що взяли участь у конкурсному прослуховуванні в усіх містах України (нагороди й звання при цьому до уваги не бралися), самостійно готуватимуть голосові партії, не полишаючи основної праці. Поділені на кущові групи, вокалісти двічі зберуться, аби «здати» маестро самостійно підготовлені партії, а вже затверджені в такий спосіб художнім керівництвом у складі Всеукраїнського колективу вокалістів (Капели) зберуться на два місяці на підсумкові репетиції, запис компакт-диску, відеофільму і після цього вирушать у навколосвітню гастрольну подорож. На період двомісячних проб і самого турне кожен учасник бере на роботі відпустку за власний кошт і забезпечується на цей час відповідною платнею з рахунку проекту «Україна».

Отже, коли вельмиповажному Іванові Дзюбі міністерське крісло навіть не могло ще снитися, а митці з керівного корпусу в Україні спокійно впивалися славою і насолоджувалися блиском державних нагород тоталітарного зразка, з глобальною ідеєю навколосвітньої мистецької подорожі під прапором Української держави приїхав з Канади добре знаний на Заході маестро Володимир Колесник. І не Міністерство культури, а неурядові організації: Українське відділення Міжнародного центру наукової культури — Всесвітня лабораторія, Український фонд культури, Міжнародна гільдія української культури (Канада) — заснували в червні 1991 року в Києві Культурологічний центр, що нині реалізує широку програму проекту «Україна». Принагідно зверну увагу читачів, що оргкомітет такого місійного проекту очолює відомий у світі письменник Олесь Гончар, а до його складу входять провідні митці —композитори, письменники, художники, кінематографісти... З доброї волі ЮНЕСКО світова українська акція відбуватиметься під її благословенною егідою.

Автор матеріалу «Обереги духовності» мав це знати, коли б він чи його консультанти уважніше стежили за культурологічною пресою. Так само мав би знати, що не хтось в Україні, а саме той «амбітний» Володимир Колесник у неймовірних умовах, без державної дотації і сприяння з боку Міністерства культури, не маючи ніяких допоміжних служб, згуртував співучих українців (дарма що не професіоналів), прищепив їм любов до оперного мистецтва. Залучаючи, в разі потреби, на основні партії професіональних співаків з канадських, американських, а часом українських театрів, поставив як диригент і режисер опери «Запорожець за Дунаєм» Гулака-Артемовського, «Купало» А.Вахнянина, «Роксоляну» Д.Січинського, «Алкида» Д.Бортнянського та ще підготував понад десять симфонічних програм з творів українських композиторів у професіональному виконанні Торонтського, Едмонтонського, Нью-Йоркського та Чиказького оркестрів. Великий успіх мала його остання оригінальна праця — ораторія «Святий Дніпро» сучасних українських авторів (композитор — українець з Москви Валерій Кікта та поет — Софія Майданська з Києва).

Безперечно, що фундаментальним доробком маестро Колесника як великого майстра хорового мистецтва є записані на платівки та компакт-диски 35 концертів видатного українця Дмитра Бортнянського. До речі, здійснено роботу з «неіснуючим» хором. Знаменно, що до такого акапельного колективу були запрошені не самі українці, а й англійці, румуни, китайці, болгари... Головною вимогою у доборі виконавців була наявність голосу і вивчення мови, якою написані оригінали. Доречно запитати, чому під тепленьким «совковим» крилом на таку працю не спромоглися, скажімо, «Думка» чи інший уславлений почесними званнями існуючий в Україні колектив?

Воістину, руйнувати легше, ніж зводити. Та маестро Колесник в силу обставин, у які поставила його колишня система, будучи без України, не руйнував її в собі, а зводив. І не лише в собі, а й в душах усіх українців діаспори.

Цей будівничий запал відчуваємо і на предковічній нашій землі. Скажімо, тепер, коли ситуація в Криму переобтяжена антиукраїнськими тенденціями, він їде з концертами американської капели українських бандуристів саме туди, де поставлена під сумнів наша територіальна цілісність. Українців з Америки почули так само в Одесі, Херсоні, Миколаєві... Свого часу цей колектив уже гастролював у центральній Україні та на її західних теренах. Можливо, я помиляюся, але наші уславлені колективи щось не дуже охочі до політичного кримського клімату. Чи не дуже вже заклопотані проблемою державної опіки і, головне, — поїздок за кордон?

У позі ненаситних вони нагадують того дядька, який на запитання, чи зміг би з'їсти машину яблук, відповів: «З'їсти б не з'їв, а понадкушувати — зміг би!»

Отак і надкушуємо.

Нічого не вдієш, ментальність монополіста.

Київ.

ЧАС ВИКОРИСТАТИ СВОЇ МОЖЛИВОСТІ!

ШАНС!

АО «АВТОИНВЕСТСТРОЙ»

реализует со склада в Харькове
за безналичные карбованцы новые

АВТОМОБИЛИ

**УАЗ-31512, 31514 (ЛЮКС),
3303; 3741; УАЗ инкассаторский,
пассажирский, санитарный
ВАЗ-2104, 05, 06, 07, 08, 09, 99;
ВАЗ-2121 «НИВА», 21213 «ТАЙГА»;
Москвич-2141;
ИЖ-2715, ГАЗ-31029.
Тел.: (0572) 38-16-55, 47-68-94.
Тел./факс 43-28-27.**

АО «УКРАВТОСЕРВИС»

реализует новые автомобили

ВАЗ; УАЗ; ИЖ; ГАЗ

**за безналичный расчет
со склада в Харькове.**

Тел./факс (0572) 69-52-26.

Вниманию руководителей транспортных предприятий

***Предлагается со склада в г.Чернигове:
— газовое оборудование для работы автобусов и грузовых автомобилей на сжатом газе, который в 4—5 раз дешевле бензина.
В комплекте 8 облегченных баллонов, что позволяет переоборудовать пассажирские автобусы;
— дизельные двигатели Д-245 с турбонадувом, 110 л.с., используются для переоборудования на дизельное топливо автомобилей ЗИЛ, ГАЗ.
Обращаться по телефону: 8-04622-3-45-53.***

**Стрийський завод «Темара» реалізує телевізори та кінескопи в порядку й асортименті згідно з цінником.
Цінник для реалізації телевізорів і кінескопів
(в млн. крб. з ПДВ)**

Телевізори «Електрон» (Львів):	51ТК 4305 — 7,184	25ЛК 2Ц-1 — 1,255
61ТК 46ІД — 6,308	51ТК 5163 — 7,217	51ЛК 2Ц-У1 — 1,728
61ТК 4304Д — 6,673	51ТК 423Д — 5,900	61ЛК 5Ц-1-1У — 1,800
61ТК 462 Д — 5,700	51ТК 4303Д — 6,900	61ЛК 4Ц — 1,600
61ТК 4317Д — 7,043	54ТК 5163ДІ — 9,000	Імпортні кінескопи:
51ТК 46ІД — 6,208	Кінескопи:	61 — 1,900
51ТК 502Д — 6,596	16ЛК 8Б — 0,346	54 — 2,100
	27 ЛК — 1,600	37 — 1,700

**Оплата попередня (готівкою і безготівково). Оптовим покупцям надається знижка.
Ціни на товари нижчі від заводських.**

Телефони для довідок: 5-64-68, 5-10-49, 5-10-46, м. Стрий Львівської обл.

Науково-дослідний економічний інститут Міністерства економіки України оголошує прийом в аспірантуру з відривом та без відриву від виробництва зі спеціальностей:

08.02.03 — управління, планування та державне регулювання економіки;
08.02.04 — економічні коливання, стабілізація та інфляція;
08.07.01 — економіка промисловості.
Заяви на ім'я директора інституту приймаються до 1 вересня 1994 року.
Вступні іспити — у вересні-жовтні.
Гуртожитком інститут не забезпечує.
Звертатися за адресою: 252103, м.Київ-103, бульвар Дружби народів, 28.
Довідки по телефону 296-52-66.

TECHNOLOG

Газосварка без карбида!

(На воде!)

**Вы хотите сэкономить от 1500 до 3500 долларов в год и попутно избавиться от проблем с кислородом, карбидом, ацетиленом?
Тогда приобретайте наши газосварочные установки. Расходуя всего 800 г воды в час, ваша установка будет сваривать без всяких баллонов металл *толщиной до 5 мм*. И это еще не все. Ведь она полностью *заменяет* ацетиленовый пост.
У нее множество достоинств, которые просто невозможно перечислить, так что:
звоните: (0572) 36-32-29, 23-01-27, 20-53-96;
пишите: 310017, Харьков-17, а/я 1757;
приходите: г. Харьков, ул. Котлова, 29.**

Есть аналоги, но нет конкурентов!!!

Акционерная компания «Росток»

***Предлагаем бытовую технику собственного производства: миксеры, кофемолки, кофеварки, а также однофазные и трехфазные счетчики.
Создаем дилерскую сеть. Приглашаем к сотрудничеству региональных представителей, партнеров, посредников.
Тел. в Киеве: (044) 488-80-07, 488-19-98.***

Предприятие производит
и реализует:
ОЛИФУ «ОКСОЛЬ»
натуральную
композиционную
комбинированную К-4, К-3, К-5.
КРАСКИ масляные МА-25, МА-22
всех видов спектра
(цвет по желанию заказчика).
Высокое качество готовой продукции
гарантировано согласно ГОСТу.
Телефоны: Украина (04849)
3-54-77, 3-34-33.

Арбітражний суд Черкаської області (м.Черкаси, бульвар Шевченка, 307) порушив справу № 267/5 про банкрутство МП «ТРИТОН».

Адреса боржника: м.Сміла Черкаської області,вул.Жовтнева, 11, кв.81, рахунок № 468412 в Смілянському відділенні АК АПБ «Україна».

ГІННЕССУ Й НЕ СНИЛОСЯ...

ПОЗАДУ доба страждання у чудернацькому, немов часів громадянської війни поїзді — без білизни, чаю, води, проте з брудом, смородом та тарганами. І ось, нарешті, Республіка Крим зустрічає міцніючими ознаками суверенності: безвладдям, безладдям, прогресуючою антисанітарією та пресингом приватного сервісу. Візники та таксисти з похмурою рішучістю агітують у привокзальних гуртах скористатися з послуг, що шокують цінами. Здається, ще трохи непокори, і кандидатів у пасажири кулацюгами заганятимуть у салони лімузинів...

Місце конаючого громадського сектора стрімко посів приватний. Торгують усім і всюди, навіть овочами та фруктами, вирощеними власними руками. Але то — парафія відживаючого покоління генетичних трударів: пенсіонерів, робітників, селян, або, як нас теперечки називають новітні бізнесмени, совків. Звичайно ж, домінує наше майбутнє — діти. Їхні товари виключно індустріального походження і за всіма ознаками є плодами соціального виробництва. Але дякуючи світлому сьогоденню, і вони, історично неконкурентоспроможні, у міцних та загребущих молодих руках таки послужать розвиткові жаданого капіталізму. Діти-квіти спекулюють по-доброму, не по-хижацьки: куплені у держторгівлі гастрономічні, бакалійні та галантерейні принади продають з рук лише втричі дорожче. За що й до молоді ставлення батьківське: ні тобі податків, ні міліції...

На щастя, всі клопоти та негаразди вмить забуваються на диких у прямому та переносному розумінні пляжах, що своїми гострими каменюками нагадують місячні ландшафти. Спасибі вам, щедре кримське сонце та лагідне, омріяне за довгий важкий рік море! Ми, діти моря, сонця і вітру, гуртуємося на твоїх гостинних берегах і, засмагаючи під пекучим промінням, правимо нескінченні теревені про свої неймовірні пригоди у божевільній подорожі химерного життя.

Ось серед інших оповідає свою історію і Жанна І. 16 липня дісталася вона до Алушти, а далі — стоп! На автостанції розгніваний багатогодинним чеканням натовп зажадав директора автопарку. Привезли директора, і став той благати розлючених людей змилуватися над ним, адже приватні візники попередили, що і він, і члени його родини матимуть серйозні неприємності, якщо хоч один автобус вийде на лінію. Кажуть, ота мафія, бува, скуповує усі квитки, та ще й платить водіям автобусів, аби ті за будь-якої причини не рушали з місця. Жанна І. була колись велосипедисткою — майстром спорту. І подалася в Рибаче пішки...

Авжеж, карколомний серпантин шосе Алушта—Феодосія ще не бачив жіночого марафону на 25 кілометрів з валізами у руках та з торбою за плечима. Немає такого виду і в олімпійській програмі. Тим полум'яніше вітали спортсменку сотні кримських автомобілістів, котрі стали свідками видатної спортивної події. Чоловіки виявили виняткову солідарність, пропонуючи допомогу за такі шалені гроші: либонь навмисно, аби економічними важелями спонукати мужню жінку продовжувати боротьбу.

Тільки один безвь підкинув попутно на грузовичку звитяжну Жанну аж на п'ять кілометрів, здеревши за це побожому. Отож, за п'ять годин після старту Жанна І. перетнула фінішну стрічку в Рибачому. Саме тоді з Алушти прибули вщент забиті людьми два автобуси — гурт-таки добився свого! І друзі по нещастю палко вітали подвиг Жанни І. Цікаво, що зовсім недавно їй виповнилося лише п'ятдесят п'ять...

Вислухавши Жанну, слабонервні зарюмсали. Скупа сльоза накотилася кожному. Хтось запропонував послати заявку до Книги рекордів Гіннесса. Добрі мої, наївні люди! Та все життя кожного з нас, кожна його хвилина — суцільний світовий рекорд витривалості та великотерпіння. Слава Жанні І.! Але мільйони співвітчизників напевно все одно оскаржать її рекорд, навіть коли б його визнали офіційно. Ми — нація рекордсменів Гіннесса! Авжеж, правила змагань на території СНД таки крутіші. От тільки б не перебрати куті меду. Адже терпець народу колись урветься! Гей, люди, гайда! На побиття рекордів Гіннесса — на старт!

Юрій БОЛЬШАК.

Монологи

НАЦІЯ ЗЕМЛЕРОБІВ

Ми — хліборобський народ. Народ — землероб. За дипломом він — вчитель, а насправді — землероб. У нього ставка 18 годин і десять соток землі.

І лікар не лікар, бо під час операції думає, як зорати тих п'ять соток землі, того городчика, з якого має виживати. Вона не просто бухгалтер, а власник семи соток знищеної колективною працею землі.

Більше того, професор з Києва не їде на вибори, бо в нього поклик дачного клаптика землі.

Піаністка натягає дві пари рукавиць і, потерпаючи за чутливість пальців, порається коло землі.

Футболіст грає на зеленому газоні і міркує, як би то було добре зорати це грище, по якому бігає цей підступний чоловік у чорному, зі свистком у зубах. Зорати і засадити картоплею.

Представник Президента в районі представляє інтереси своєї дружини на грядці зі сапкою в руках. У нього це непогано виходить — даються взнаки гени тата, котрий в колгоспі орав, сіяв, косив.

Так, усіх нас проклинають ці землеробські, давні гени, бо зрозуміли, що ніхто, окрім землі, нас не порятує. До нас дійшло, нарешті, що порятунок напівголодних, малооплачуваних, безробітних, — клаптик землі. І хоч зараз вона поки що безплатна, але ціна її найбільша.

У суботу тролейбуси, автобуси, авто везуть людей з сапами, лопатами, вилами, відрами й кошиками. Кожен квапиться зорати, скопати, посадити. Чистісінько тобі соцзмагання. Забули або й не знали, що наші предки колись сіяли-садили, поглядаючи на те, яка пора року, молодий чи старий місяць на небі, чи зацвіла черемха або вишня. Тому й урожай поки що невисокий. Більше надії на Бога. Але ми виживемо, бо народ — хліборобський і земля наша багата.

І все-таки вчитель буде вчителем, інженер — інженером, а землероб — землеробом. На тому стоїмо.

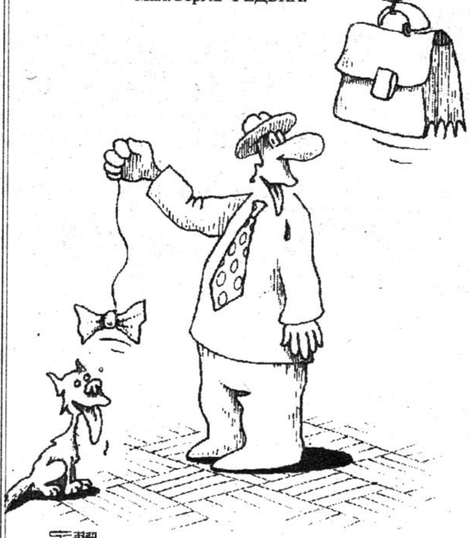
Василь БАБІЙ.

Івано-Франківська область.

Жарт номера

Хто ще за народ? У чергу!

Микола ЛЕВИЦЬКИЙ.
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Рибальське

ПОПАВСЯ

Петро Свиридович смикнув вудку і підчепив гарного коропа.

— Ура! — аж підстрибнув від радощів, — попався, лебедик, доплавався! Чотирьох черв'яків злопав, чортяка, але — настав-таки час твоєї розплати!

— Ох-ох-ох! — несподівано розсміявся людським сміхом короп, — ха-ха-ха! От так насмішив! Ти ж усе переплутав, це не я попався на твій гачок, а ти на мій! Тут, пане рибаче, дуже тонка філософія. Скажи-но, о котрій годині ти сьогодні прокинувся?

— О четвертій ранку.

— Тобто, бідолаха, не виспався?

— Не виспався...

— Гаразд, ідемо далі. Чому ти, пане рибаче, так тремтиш, змерз, либонь?

— Трішки.

— Чудово! Але і це ще не все. Ось ти зараз, горе моє, отут під дощем мерзнеш, а в цей час твоя дружина можливо десь з кимось шурямури крутить.

Петра Свиридовича аж пересмикнуло.

— А тепер дивись, — не вгамовувався короп, — ти не виспався, голодний, змерзлий, залишив удома свою жінку нудьгувати, і приїхав до мене в таку далечінь, щоб я тобі нерви псував! А як же ти переживав, молив Бога, аби я клюнув, а я ось не захотів би й не клюнув, бо все залежить лише від мене. Так хто з нас кого ловив? — запитав наостанок короп і, махнувши хвостом, зірвався з гачка і зник у ставку.

Сашко ЛЮК.

Міні-проза

Плямкай гучніше

— Сьогодні в нас котлети! — радісно мовив Петро.

— З яєчком. На вершковому маслі, — додала Наталка. — Подобаються. Чого мовчиш?

— Зажди, проковтну. Ага!

— «Ага» — подобаються чи «ага» — не...подобаються?

— Котлети... чудові!

— А чого їси без охоти?

— Їм, як їм.

— Виходить, не смачні?

— Неймовірно смачні.

— Знущаєшся?

— І не думав, — перестав жувати Петро.

— Тоді, чого не їси. Десь наївся?..

— Гаразд. Їстиму.

— Тільки не роби мені послуги.

— Гадаєш, легко... щодня... котлети, котлети?..

— А чого б тобі хотілося?

— Варе-ничків.

— Сказав би... ми б не «Котлетну», а «Вареничну» приватизували. Їж! Та так, щоб і іншим хотілося... Плямкай гучніше... відвідувачі сходяться. Компаньйоне ти мій дорогий! Рекламо ти моя ходяча!

Микола ВОЗІЯНОВ.

Харків.

Побутове

МІНЯЮ КВАРТИРУ

— Алло! Це ви міняєте трикімнатну на двокімнатну?

— Так. Міняю.

— Де ж ця ваша квартира?

— На вулиці Вербицького.

— Щербицького? Хіба в Києві є така вулиця?

— Можливо й є. Не знаю. Якщо є Щербакова, так чому не бути Щербицького? Тільки тут не те. Не Щерб... а Верб... Вер-биць-ко-го.

— А-а-а, це того композитора, що музику до гімну «Ще не вмерла Україна» написав?

— Зовсім ні. Іншого. Архітектора.

— Архітектора? Зроду-віку такого не чув. Коли він жив і що таке створив? Може Лаврську дзвіницю побудував, оперний театр чи будинок колишнього ЦК? А може, він наш сучасник і автор так званих малих форм, тобто комерційних кіосків, якими загидили все місто?

— А Бог його знає.

— А ви не знаєте?

— Аніскілечки. Кажуть, архітектора, ну і я туди ж.

— Даремне. Я, наприклад, мешкаю на вулиці Володимира Маяковського і знаю, що це російський революційний поет, який носив широкі штани і виймав з' них молоткасто-серпастого й похвалявся: читайте! завидуйте!.. От. А де ж оця ваша композиторсько-архітекторська вулиця?

— На Харківському масиві. А ваша?

— На Вигурівщині-Троєщині.

— А-а-а... Даремна розмова. Не буде діла. Міняю лише на правобережну частину міста, тому й віддаю три кімнати за дві.

— Цікаво. Чому вам закортіло тільки Правобережжя?

— А ви не знаєте? Мені це запало в голову ще після виборів у Росії. Адже там до владних структур дорвався діяч, у якого мати росіянка, а батько юрист. Тепер він готується, щоб на наступних виборах президентом стати і вже поставив собі за мету відродити царську Росію в колишніх кордонах і з колишніми губерніями.

— А вам що до того?

— Як це що? Адже відомо, що Дарниця з усім Лівобережжям належала до Чернігівської губернії. А мені тоді що, з будь-якого приводу до Чернігова їздити?

Феодосій ЛУЗАН.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець. ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 364559.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311139.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».